

VOL. VI.

Chicago, Ill., Pėtnyčia, Gruodžio (December) 26 d., 1919

Price 2c

No. 303

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

# Estonija susitaikė su bolševikais svarbiuose klausimuose

## Amerika šelpa Europą Šaukiama nauja Pabaltijos konferencija

### ESTONIJA IR BOLŠEVIKAI SUSITAİKĖ RUBEŽIŲ KLAUSIME.

Tikimasi, kad bus pasirašyta laikinė mušų palauba.

DORPATAS, gr. 24.—Šianakt oficialiai paskelbta, kad Estonijs ir bolševikų delegatai pasiekė susitarimą rubežių ir karinių gvarantių klausimuose. (Tai yra klausimai, dėl kurių buvo daugiausia ginčų ir net ta rybos buvo arti pajrimo).

Sakoma, kad galbut dar šianakt jie pasirašys "pradinę mušų palaubą."

Niekuriuose rateliuose kalbama, kad bolševikai net yra palinkę sutikti, kad Estonijs armijai nėra reikalo aplėsti Narvos fronto, nes tam smarkiai priešinosi delei strategiskų priežasčių Estonijs valdžia.

### Nebus Judeničiaus užpuolimo.

Iš dabartinių atsitikimų sprendžiama, kad gen. Judeničiaus kariuomenės klausimas bus patenkiamas ir duota užtikrinimai, kad nebus tolimesnių veikimų prieš bolševikus iš Estonijs teritorijos.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### VEL SUSIRINKS PABALTIJOS KONFERENCIJA.

Visos parubežinės šalys svarstys sutvėrimą lygos ir taiką su bolševikais.

RYGA, gr. 22.—Čia laikomaj konferencijoj tapo nutarta laikyti susirinkimą Helsingforse pirmojai savaitėj sausio mėn., kuriame bus atstovaujamos visos Pabaltijos parubežinės šalys. Susirinkimo tikslu yra paskubinti sutvėrimą Rusijs parubežinių šalių lygos.

Klausimas tų valstijų bendro padavimo sąlygų taikos su bolševikais taip jau apsvarstytas toje konferencijoje.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### AMERIKA GAL SELPS CENTRALINĖ EUROPA.

Manoma paskolinti badaujančioms šalims apie \$1,800,000,000.

WASHINGTON, gr. 25.—Suv. Valstijų paskolinimas dar \$1,800,000,000 badaujančiam Europai sušelpiti bus svarstomas kongreso, kada jis susirinks sekamą mėnesį.

Manoma suteikti badaujančioms šalims pašėpą sumoje \$300,000,000 ir paskui paskolinti \$1,500,000,000, kurie bus surinkti per tris metus iš nuošimėjų ant Amerijs paskolos talikinkams.

Klausime padėties centralinė Europoj bus klausama Herbert Hoover nuomonės. Hoover mano, kad jei Amerika nepagelbės, tukstančiai žmonių numirs badu Austrijoj, Vengrijoj, Lenkijoj ir Cechijoj. Senatorius Lenroot padavė su-

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### APIE 100 ŽMONIŲ ARESTUOTA RYGOJE.

Gabėnė pinigų bolševikiškai kampanijai Amerikoje.

RYGA, gr. 21.—Didelis bolševikų suokalbė tapo čia susektas ir jo vadovai ir pagėbininkai, skaičiuje šimto žmonių, tapo areštuoti. Suokalbė tikslu buvo nuverstis valdžiai ir įsteigti bolševikų tvarką.

Tarp suimtųjų yra Rusijs kareivis, kuris batų paduose vėžėsi didelę sumą pinigų ir daugybės brangakmenų, taip jau Lenino laišką artimiausiemis jo draugams Amerikoje. Kalbama, kad laišką paduoda smulkiausiai nurodymai bolševikų kampanijai Amerikoje ir organizavimui įvairių centrų ir kaip tai atlikti.

Hoover priešingai taikos sutarčiai.

Hoover tikrinąs, kad taikos sutartis perdaug nuožmi del Vokietijos, kadangi ji vargiai leidžia Vokietijai atsibudavoti. Tal kininkai tiek daug reikalauja, iš Vokietijos, kad Vokietijai jms labai daug laiko kol ji atsigaus. Jis priešinosi Amerijs šelpimo darbi Vokietijoje, remdamasis tuo, kad Amerijs šelpimo fondai suteikti Vokietijai bus išculpti naujais talkininkų reikalavimais.

Hoover taipgi priešinosi Amerijs priėmimui mndato ant Armenijs. Jis skaito Armenijs esant beturčių namu, apsuptu tvirtų bankų. Jis nurodo, iš mžiniškus bovcnos laukus Mesopotamijoj, vario kasyklas Syrijoj ir aliejaus šaltinius Juodųjų jūrų pakraštyje, ir visa tai tapo aneksuota Anglijs ir Francijs.

Kaslink šelpimo centralinės Europos, Hoover siulo, kad grūdų korporacijos fondai, siekiantys su susidariusiu pelnu \$250,000,000, būtų panaudoti tam darbiui. Jis iš to fondo suteiktų kreditus nupirkimui maisto Austrijai, Vengrijai, Lenkijai ir Cecho-Slovakijai. Jokio užtikrinimo negalima būtų gauti ir paskola būtų labdarybe, kurią Suv. Valstijos turi suteikti iš savo pertekliaus vargstančiam žmoniui.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### RUSŲ GENERALAS UŽMUSTAS.

Bolševikai suėmė 300 belaisvių ir daug arklių.

LONDONAS, gr. 24.—Paska Maskvos bevelinėš žinios, bolševikai paėmė 15 kanuolių, 1,000 arklių ir 300 kareivių, po sumuimui Staroniensk apygardoje gen. Mamontov ir gen. Čelnokov spēkų. Žinia priduria: "Daugiau kaip 1,000 kazokų liko užmušta, jų tarpe gen. Čelnokov.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### BALTASIS TERORAS VENGRIJOJE.

BUDAPEŠTAS, gr. 20.—Policijs viršininkas išdavė varant areštavimui buvusio premiero Alexander Garbai ir kaltina jį prikurstymu 204 nužudymų.

Dar penki komunistai tapo nuteisti ant mirties, jų tarpe rašytojas ir advokatas Eugen Laselo.

Devyni kiti žmonės tapo nuteisti ilgiems metams kalėjimo.

GALLATIN, Mo.—Tarwater vietiniame demokratų klube nušovė seną Gallatin Democrat redaktorių Robertson.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### Persekiojimas žydų Vilniuje.

Žydų socialistų laikraščio "Forverts" korespondentas, N. Šifrin, rašo iš Kopenhago, gruodžio 23, šitokią žinią apie tai, kaip lenkai kankina žydus Vilniuje. Jis rašo:

"Pirmiau pasiūstoj savo kablegramoj aš jau pranešiau, kaip 80 žydų, amžiaus nuo 20 iki 40 metų, kurie dirbo Vilniaus gelžkelio stotyj prie iškrovimo druskos iš vagonų, buvo lenkų žveriskų budu sumušti. Šiandie aš gavau smulkesnių žinių apie tuos lenkų smarkavimus. Aštuonios dešimtys žydų buvo išrengti plikai, sustatyti poromis cilėn ir rimbais pliekiami. Žydai del to padavė skundą Vilniaus miesto tarybai, bet tarybos pirmininkas atsakė viešai, kad dalyką svarstyti. Klausinąs buvo svarstomas uždarytomis durimis, ir nutarta pasiūsti paklausimą lenkų vyriausiam komanduotojui. Žydų atstovai tečiaus, Dr. Šabad ir Vigockis, atsakė dalyvauti delegacijoj į vyriausiąjį komanduotojį, nes, jų nuomone, iš to nieko gera žydai nesulauks, teisybės čia nėra. Ir jie neapsiriko. Kuomet miesto tarybos delegacija atvyko pas komanduotojį ir papasakojo jam apie biurų kankinimą žydų, jis atkrito: "Ar tai visa, ką jūs turite pasakyti?" Ir kada delegacija atsakė, kad daugiau ji nieko pasakyt neturinti, komanduočjas nusisuko ir nuėjo sau, ir delegacijs paklausimą nė žodžio neatsakė."

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### Taikos klausime GAL UŽ DVIEJŲ SAVAICIŲ BUS PASKELBTA TAIKA.

Karė pasibaigs kaip tik talkininkai išstirs kiek Vokietija turi laivų.

PARYŽIUS, gr. 25.—Galutina diena daug kartų atidėto apsimainymo ratifikavimo Versailles taikos sutarties, dabar priguli nuo greitumo su kokių talkininkų misijs Vokietijoje įstengs patikrinti Vokietijos skaitlines apie esančius jos žinioje laivus, kurių talkininkai reikalauja atlyginimui už paskandinimą Scapa Flow Vokietijos karinio laivyno.

Galva Vokietijos delegacijs baronas von Lersner pasakė, kad tam užims mažiausia dvi savaites laiko, ar daugiau, delei esančios pajurios transportacijs Vokietijoje ir delei reikalaujamų didelių smulkmenų.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### FIUME GYVENTOJAI NEPRIETARIA D'ANNUNZIO AVANTUROMS.

Nutarė, kad pati valdžia užimtų miestą.

RYMAS, gr. 24.—Premieras Nitti vakar pranešė ministerių tarybai, kad jis ketvergo vakare išvažiuos į Paryžių ir sugrįš tik tada, kada galutinai bus išrišti Fiume ir Adriatiko klausimai.

RYMAS, gr. 24.—Delei abejojimo apie pirmą plebiscitą Fiume, antras plebiscitas buvo padarytas nedėlioj ir 75 nuoš. balsų pritarė Italijos valdžios pasiulymui užimti miestą. Maj. Giuriati, viršininkas kapt. D'Annunzio kabineto rezignavęs.

Italijos valdžia laikys visą paliaubos liniją, patvirtindama teisę pačiam Fiume nuspresti savo likimą. Fiume jau esąs apsisprendęs ir Italijos valdžia niekad nepriims kitokio to klausimo išrišimo. Fiume gaus finansinę pašėpą, kad jis galėtų atsisteigti ir pradėti savo veikimą po laisvojo uosto valdžiai.

Laikė perėinamojo periodo, valdžia nesinaudos viršenybe ant Fiume ir jo nepriklausomybės neperžengs, bet taip jau nebus su jo atskirimu nuo Italijos. Iki to laiko ji laikys užėmus Fiume ir apelinę, prižadėdama pilną cėlybę. Taip jau pripažins dabar suorganizuotosios Fiume vietinės milicijos teisės.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### 200,000 BELAISVIŲ SIBERIOJE NETURI PASTOGES.

GENEVA, gr. 25.—Internacionalis Raudonasis Kryžius išleido atsiskaukimą šelpiti karės belaisvius Siberijoje.

200,000 belaisvių, daugiau austrų ir vengrų, daugelis jų suminti 1914 m., dabar gyvena be pastogės, veik visai neturi draubužių ir gauna visai mažai maisto.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### POLICIJA UŽPUOLĖ PIKIETUOTOJAS.

PUEBLO, Colo., gr. 23.—Policija šiandie buvo užpuolusi ant moterų pikietuotojų, kurios pikietavo plieno liejyklą. Jų vyrai jau nuo kelių mėnesių dalyvauja visuotiname plieno darbininkų streike. Keletas moterų sumušta ir apie 12 areštuota.

Mayoras Mike Studzinski tapo streikiškių sumuštas.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### NUTEISĖ KANADIETI DARBININKŲ VADOVĀ.

Winnipeg generalio streiko vedėjas rastas kaltu.

WINNIPEG, gr. 24.—Grand jury šiandie rado kaltu vieną Winnipeg darbininkų generalio streiko vadovų R. R. Russell, kaltinamą maištingoj konspiracijoj sąryšij su tuo streiku. Jis bus apkaltintas ir rastas kaltu septyniuose nusidėjimuose.

Bausmė dar nepaskirta.

### DAUG ŽMONIŲ UZMUSTA SVEICARIJOJ.

GENEVA, gr. 25.—Vakar kalnų rezorte Davos nusirito nuo kalnų sniegas, kuris tarp gyvenotojų ir atsilankiusiųjų pagimdė paniką ir palaidojo keletą žmonių.

Du žmonės užmušti ir keli sunkiai sužeisti sniegui užgriuvus ant sanatoriumo. Du žmonės užmušti kitam kamuoliumi sniego nusiritus ant viešbučio.

Trečias kamuolis nusirito ant prieglaudos ir palaidojo keletą žmonių. Penki lavonai jau išimti, bet manoma, kad jų yra ir daugiau.

### PREZIDENTAS PASIRASĖ SVARBŲ BILIŲ.

WASHINGTON, gr. 25.—Prezidentas Wilsonas pasirašė po Edge bilium, taikomam palengvinti užrubežinę prekybą. Jis leidžia tvirties didelėms korporacijoms, atidaryti po valstybės priežiūra bankus užrubežyje ir finansuoti prekybą su užrubežiu. Tikimasi, kad tokių korporacijų greitai laiku susitvers nemažai: kelios jau yra susitvėrusios.

### Trumpos telegramos.

NEW YORK, gr. 24.—Vakar čia atvyko garsus belgų rašytojas Maurice Maeterlinck. Tai pirmas jo pasilankymas Amerikoje ir jį labai iškilmingai priimta. Jis išbus Amerikoje apie tris mėnesius ir atvyko daugiausia pasižiūrėti perstatymo savo operos "Bluebird."

BERLINAS.—Vokietijos karinė misija atvyko į Odessą su instrukcijomis nuo Vokietijos valdžios, kad ji išgautų išdavimą Rožė Luxemburg užmušėją ex-lieut. Vogel.

COPENHAGEN.—Dono kazo kų hetmanas išleido paliepiną, kuriuo daroma priverstinu moterims siuti kareiviams skalbinius iš valdžios joms suteiktos medegos.

MASKVA.—Kad paskatinus lavinimasi Kazanias raudieji kareiviai tapo paliuosuoti nuo stovėjimo ant sargybos/per tris savaites, kad galėtų lankyti mokyklon.

LONDONAS.—Lenkija nusipirko nuo Holandijos valdžios 150,000 senų Holandijos specialio rezervu uniformų.

PARYŽIU.—Čia pasimirė garsus pianistas ir kompozitorius Louis Joseph Diemer. Jis gimė 1843 m.

HAAGA.—Holandijos karės ministeris Geusan rezignavo iš priežasties atstovų buto sumazinimo karės ministerijs biudžeto.

MADRIDAS.—Ispanijos valdžia atidarys penkias karines aviacijs mokyklas.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### Airiai užgriėb sprogstančios medžiagos.

LISDUFF, Airijoj, gr. 23.—Buryš ginkluotų žmonių šiandie padarė užpuolimą ant geležinkelio dirbtuvės, netikėtai užklupdamas sargybę. Užpuolikai paėmė rastą dirbtuvėje sprogstantį gellingitą.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### Kelija anglių kainas

ANGLIJS NEUZILGO PABRANGS.

Ir tai nežiurint sutarties su valdžiai, kad anglių kaina neturi būti keliama.

CHICAGO.—Anglių kaina vistiek pakils. Kasyklų savininkai visai nemano padengti iš savo milžiniškų pelnų to menko pakėlimo algos, kokį suteikė angliakasiams. Daugiau to, jie nori pasinaudoti progą pakelti kainą, kad dar labiau padidins savo ir taip perdaug didelius pelnus. Tai paaiškėjo vakar, anglių kompanijoms pradėjus siuntinėti pranešimus, kad anglių kaina yra pakeliama. Pakeliama ne 11c ant tono, kaip pakelta kaina angliakasiams, bet 50c, taigi veik 4 sykius daugiau, kaip pakelta alga angliakasiams.

Kada angliakasiai tarėsi su kasyklų savininkais, valdžia daugiausia spirėsi prieš angliakasiai reikalavimus remdamosi tuo, kad jų reikalavimai pakėls anglių kainą. Valdžia pagalios atmetė darbo sekretoriaus Wilsono pasiulymą angliakasiams pakelti algą 31 nuoš. ir padavė Garfieldo pasiulymą 14 nuoš. Valdžia visą laiką tvirtino, kad ji tokį mažą pasiulymą duoda angliakasiams todėl, kad tiek pakėlus algą nebus pakelta anglių kaina. Tai yra įrašyta ir prezidento Wilsono pasiulyme angliakasiams. Prezidentas irgi sako, kad anglių kaina neturi būti ir nebus pakelta. Daugiasia delei to angliakasiai ir priėmė pasiulymą ir sutiko grįžti į kasyklas.

Bet vos tik užsibaigė streikas ir angliakasiai sugrižo į darbą, kaip jau skelbiama, kad anglių kaina yra pakeliama. Mat jie rado sutartyj su valdžiai krukėlij ir bando tuo pasinaudoti, nors sutartis su valdžiai aiškiai sako, kad anglių kaina neturi būti pakelta.

Kada angliakasiai pareikalavo pakėlimo algos ir sustreikavo, sujudo visa valdžia, nuo mažiausia iki didžiausiam valdininkui, tuoj panaudota prieš angliakasijs teisimai ir kariuomenė ir vadovams prigrasinta kalėjimu (jie ir dabar tebėra po kaučija). Pamatysite ką valdžia darys kasyklų savininkam, kurie lauja sutartį su pačia valdžiai. Valdžia dabar anaipol nesijus kariuomenės, bet užsiganėdins vien pakolicijimu kasyklų savininkų už jų "nepatriotiškumą" ir vėl nutils.

### WILSONAS ŠAUKIA KASYKLŲ KONFERENCIJĄ.

WASHINGTON, gr. 24.—Prezidentas Wilsonas šiandie pašaukė anglių padėties tyrinėjimo komisiją susirinkti čia pa nedėlioj ir pradėti savo darbą, kad nustatius angliakasių algą ir anglių kainą. Tikimasi, kad komisija tuoj išdirbs plenus savo veikimui ir tuojaus pradės tyrinėjimus, kurie tėsīs keletą savaicių.

### KERĖNSKIS VIENNOJE.

LONDONAS.—Viennos laikraščiai rašo, kad j ten atvyko buvusis Rusijs premieras Aleksandras Kerenski. Jis ikišiol gyveno Anglijoje.

LONDONAS.—Čia paskelbta, kad ateinančią savaitę premieras Lloyd George važiuos į Paryžių, kad pasitarus su premieru Clemenceau.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### Policija išardė demonstraciją

POLICIJA DAUG ŽMONIŲ BAIŠIAI SUMUSĖ.

Tvarki amnestijos demonstracija tapo užpulta policijs ir juodašimėjų.

NEW YORK, gr. 25.—Kada žmonės linksminosi sulaukė kalėdų, apie 1,000 pažangesnių žmonių surengė nedidelę demonstraciją Fifth Ave. gatvėj, kad priminsu sotiemsiems ir užganėdinantiems, kad daug politinių kalinių šiuo laiku, kankinasi kalėjimuose ir kad reikia juos paliuosuoti. Demonstrantai ėjo po vieną cilėje, taip kad galusiai nepadarius demonstracijs, bet vistiek ant jų tuojaus užpuolė raitoji policija ir visokio plauko juodašimėjų ir apnyko juos mušti. Bet demonstracija tėsīs toliau. Išvaikyti vienoje vietoje, demonstrantai rinkosi kitoje vietoje ir reikė savo protestą prieš laikymą kalėjimuose šimtų politinių kalinių. Taip demonstrantai nuėjo iki 37 gatvės, kur vienok policijai ir juodašimėiams pasisekė juos galutinai išvaikyti.

Daug žmonių, jų tarpe ir moterų, yra sumušta policijs lazdomis. Kefiolika žmonių areštuota, jų tarpe mergaitė, kuri tapo areštuota ir sumušta bažnyčioje, į kurią ji su keliais kitais uėjo ir ten pareikšti savo protestą.

### 29 I. W. W. NARIAI AREŠTUOTI.

CHICAGO.—Utarnin. policija padarė užpuolimą ant I. W. W. raštinės, 950 W. Madison St. ir areštavo ten rastos 29 žmones. Neturėdama niekame kitame jų apkaltinti, ji apkaltino juos netvarkime pasielgime. Policija sakosi persekiojanti "raudonuosijs," kol jie neapleis miesto.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

### DU ŽMONĖS NUŠAUTI.

Inamais nušovė šeiminkę ir pats nusišovė.

CHICAGO.—Thomas Rugusa, 329 Kensington Ave. užvakar nušovė savo šeiminkę Mrs. Scialaba, kadangi toji nesutiko pamesti savo vyrą ir pabėgti su juo. Paskui ir pats žmogžudys irgi nusišovė.

### Ivairios žinios.

DANVILLE, Ill.—Dvi moteris tapo rastos kaltomis žmogžudystėj ir liko nuteistos kalėjimam, viena 20 metų, kitagi 14 metų. Viena jų nušovė savo vyrą, kita gi irgi bandė kartu nušauti ir savo vyrą, bet tik jį sužeidė.

NORWICH, N. Y.—Kada jokie budai negalėjo pažadinti Mrs. Fred Tracey, 65 m., pastatyta gramofonas ir tas ją nors trumpam laikui ją prizaudino. Ji išmiegojo be pertraukos 80 dienų.

TOLEDO, Ohio.—Šeši žmonės šiandie užpuolė ant pavieto kalėjimo ir paliuosavo iš jo 4 plačiai žinomus plešikus.

ROCK ISLAND, Ill.—Du vaikai užmušti ir tris sužeisti automobilius jiems besivažinėjant rogikėmis gatvėje.

CHICAGO.—Jos. Chrupek, 2834 W. 25th Pl., bandė pasižerti nuo medinjo alkoholiaus. Dabar yra miręs.

## Paveikslai iš Lietuvos.

Seredos numeryje tilpo keletas paveikslų iš Lietuvos, kuriuos parvežė neseniai parvažiuojęs iš Kauno leitenantas L. E. Messinger. Šiame numeryje yra jų daugiausiai. Tų paveikslų "Naujienos" turi dar daug, ir jie visi bus įdėti į dienraštį.

Zemiaus seka antras dokumentas, liudijantis apie leit. Messinger'o veikimą Lietuvoje. Jisai tenai išbuvo nuo balandžio mėnesio iki rugsėjo ir užsiėmė organizavimu neturtingų vaikų maitinimo.

(Rašybos neliečiame!)

Darbo ir Socialės Apsaugos Ministerija No. 3208 Socialės Apsaugos Departamentas Kaune.

Kaunas, 1919 m. Rugs. m. 11 d. Lieutenant L. E. Messinger.

Keturių metų karas, kurio nemaža muši ir naikinimo arena teko būti Lietuvai, nemažai nuvargino jos gyventojus. Jau pirmose karo dienose plustant rusų armijai į rytų Prusus, Lietuvoje buvo rekvizuojami gyvuliai, grūdai; be to atskirų kareivių dalių puolimai ir grobimai iškart šalį gerokai nukaukdė. Traukientis rusų armijai iš Prusų, rusų valdžia grįždama viską pakeliui naikino, gyventojus varė Rusijon. Užeidami vokiečiai dar arčiau elgsi ir tankiai rekvizuodavo paskutinį gyvulį, paskutinį grūdą, paskutinį skarmalą. Trijų metų vokiečių okupacija Lietuvai neįtikėtina šaliai nedavė atsigauti. Tik karui pasibaigus, kuomet Antanta privertė vokiečius skaičiuotis su žmoniškumu ir terptau tinėmis teisėmis — kiek dalykai pagerejo. Tačiau truktant aplink maisto, produktų kainos kilo neišpasakytai, labiau, kad puolant bolševikus, traukiantis vokiečiams — maisto įvairiais būdais, smuglerio keliu, da lis jo buvo gabenama kontrabanda į šalį.

Užtat maisto klausimas, turtingoj abelnai Lietuvoj, ir šiuo tarpu buvo opus. Ypač sunku buvo bednuomenėi, bedarbiams.

Bedarbė ir Lietuvoj, ypač miestuose vis augo, kadangi vis sa kas buvo pritaikinta karo reikalams, dirbtuves ir kiti darbai, dabar vokiečiams išeinant, buvo likviduoti.

Visų tų priežasčių deliai vargas tarp bednesniųjų šluoksnijų buvo ir yra didelis, o tokių skaičius siekia miestuose ir 30—50



Viena Lietuvių Draugijos nukentėjusiems del karės šelpiti įstaiga — Valgykla, Kaune. Balandžio mėnesis nors saulėta, bet nešilta diena. Moters, mergytės įsisupusios šiltesnėmis skepetomis, bet vaikučiai ir mergiškės beveik visi basi. Didžiausias badas Lietuvoj tai autuvo ir rubų. Prie įstaigos beturčiams šelpiti stovi automobilius, atgabėnęs amerikiečių misiją valgyklai apžiūrėti.

nuoš., kaimuose 5—10 nuoš. visų gyventojų. Šių metų pavasary butų buvusi didelė maisto stoka ir galima buvo laukti bado, tačiau Amerikos prisijustasis maistas daug padėjo Lietuvai atsipeikėti.

Tarp ko kito vaikų maitinimo reikalu prisijustasis maistas nutstiprino šios priaugančios kartos geroką dalį (į 40,000).

Vaikų maistas pribuvo kaip tik pavasary, kriolingiausiame laike, kada visas pereitų metų išteklius išsiėmė, o alkio pasekmės išaukė įvairias ligas ypač šiltnę. Ištosis šeimynos, net visos vaikų prieglaudus gulėjo demeta šiltnę. Ačiu maistingiems vaikų produktams, amerikiečių prisijustiesiems (kakao, cukraus, miltai, riebalai, pienas) vaikai greit atsigaudavo ir jų mirtingumo skaičius buvo pažymėtinai mažas.

Daugiausiai naudos tuo maistu padaryta miesto vaikams (Kaune maitinama 6,000 vaikų). Tačiau reik pažymėti, kad ir kaimuose esama daug beinuolių, kurių vaikams reiketo maisto suteikti ir kur dar to maisto, ypač pagamintu, sunku buvo pasiekti.

Kad amerikiečių skiriamas Lietuvos vaikams maistas atnešė tai atteities vilčiai daug naudos, negali but abejojės. Tą matė pačios misijos, lankydamos maitinimo punktus, kame išpradžių išblyškę, susiraukę vaikai, — atsigavo, įgijo gyvumo, kraučius siekia miestuose ir 30—50

Vaikų maitinimo misija Kaune buvo viena iš visų misijų Lietuvoj populeringiausia. Ją žino, ją garbina visi Lietuvos kampai, dideli ir maži. Tą patį liudija presoje tilpusieji straipsniai ir atsišaukimai.

Tą patį liudijame ir mes Darbo ir Socialės Apsaugos Ministerija, Socialės Apsaugos Departamentas, kurio atstovai bendrai per kelis mėnesius kartu su gerbiamaj amerikiečių Misija vaikų maitinimo reikalu darbuvoimės.

Be to pažymime, kad visi tos misijos nariai labai jautriai prie

šio reikalo atsinešdavo, visame tame darbe parodė daug širdies ir prielankumo, už ką vardan Lietuvos mažučiu, vargo vaikų ir tėvų ir vardan Lietuvos Valdžios, kuriai ytin rupi naujos kartos sustiprinimas, — tariam širdingą "ACIU" —

(Pasirašę) J. Paknys Darbo ir Socialės Apsaugos Ministeris

K. Lekčackas, Departamento Vedėjas  
Dr. Aldona Šliupas Morevičiūtė, Labdarybės Skyriaus Vedėjas. (Antspaudas)

## Kas Dedasi Lietuvoj

### VALSTYBES SPAUSTUVES LIKIMAS.

Kauno "Darbas" rašo: "Lietuvos" telegramos lapkričio 14 d. pranešė savo skaitytojams, kad del v. spaustuvės darbininkų streiko "Lietuva" nuo Nr. 249 nebeina.

Mums gi praneša, valstybės spaustuvės darbiniai buvo sustreikavę del to, kad jiems nebuvo laiku atmokėti pinigai. Darbininkams sustreikavus pinigai jiems buvo užmokėti ir... darbininkai atstatyti nuo vietų. Kaip teko girdėti, dabar tariamasi su privatniais vertelgomis, kuriems norima valstybės spaustuvę išnuomuoti.

### VILNIUS.

#### Visuotinas Lietuvių Mokslo Draugijos susirinkimas.

Lapkričio 1 ir 2 dienose Vilniuje buvo Mokslo Draugijos susirinkimas, kuriame tegalėjo dalyvauti Vilniuje gyvenantieji nariai. Buvo šios paskaitos: d-r'o I. Basanavičiaus Lietuvių kalba archologijos ir etnografi-

jos šviesoje; M. Biržiškos. Apie lietuvių istorijos dainas; V. Biržiškos Prie lietuvių spaudos uždraudimo istorijos; Igno Jonyno Lietuva XVI šimtmečiuje sulig Michalonis Lituani. "De moribus ac ritu Lituorum, Moschorum et Tartarorum"; kun. Jono Šepečio Liaudies švietimas Lietuvoje reformacijos pradžioje sulig "Monumenta reformationis polonicae et lituanicae"; kun. Reinio Priežastingumo dėsni; kun. J. Tumo iš lietuvių psichologijos 1915-17 m. Rusijos psichikos. I L. M. Draugijos komitetą 1919-20 metams išrinkti: d-ras Jonas Basanavičius, M. Biržiška, I. Jonynas, kun. J. Tumas, V. Biržiška, d-as J. Šlapelis, S. Naginskas, d-ras L. Kairiukštis, kun. J. Šepetyš; kandidatai — d-ras Aiseika, d-ras J. Augėvičius, kun. Reinyš, d-rė V. Tumenienė.

M. Draugijos posėdžius lankė apie 70 lietuvių inteligentų. Šio skaičiaus buvo 21 naujai įsirašiusių, visi kiti — senieji draugijos nariai. Iš viso draugijos narių esama 840, kurių tarpe buvo pagarbos narių 6, narių korespondentų 12, labdaryų 78, bendradarbių ir tikrųjų — 748.

### DERYBOS SU LENKAIS.

Su lenkais vedamos derybos del susisiekimo geležinkelių, pašta ir telegrafu. Tam tikra valdžios komisija išvažiavusi Vilniun tuo reikalu tariasi su Lenkų okupacijos valdžia. Jau esą sutarta traukinius su prekeimis leisti tiesiai iš Kauno į Vilnių ir atgal, o pasažierių traukinių eitų iš vienos ir antros pusės ligi Vievio. Vievis butų neutralinėje juostoje. Bent taip reikalauja mūsų valdžios atstovai. Taip pat esą plenuojama Vilniaus miestui iš Lietuvos pristatyti maisto, ypač duonos.

Lapkr. 16 d. atvyko į Kauną Vilniaus lenkų visuomenės grupių atstovai pasitarti su Lietuvių visuomenės atstovais.

## Laiškai iš Lietuvos.

Iš Vainuto, Tauragės apskr.

Rašo P. S. Rindokui, Ind. Harbor, Ind., jo švogeri:

Sveikas gyvas Petrai! Visų pirma pranešu, kad jusų tetulis pasimirė. Mirė taip gi ir mano duklė Petronelė. Bevaikščiudama į mokyklą ji peršalo ir susirgo plaučių liga. Sirgo ištusis septynių mėnesių ir daug man kaštavo, bet niekas nebegelbėjo. Likusieji esame sveiki.

Mums teko pergyventi baisiausią karo audrą. Visi teriojo Lietuvos žemę, kas tik norėjo. Didžiausias karas pasibaigė, ale Lietuva da nepakajingą. Reikėjo vesti kovą su bolševikais. Dabar jau visos bolševikų gaujos išvytos iš Lietuvos. Nespėjome įveikti bolševikus, kaip užpuolė buvusio caro bėnai, kolčakininkai. Jie nori Lietuvą prikergti prie Rusijos ir atsteigti joje cariską valdžią. Lenkai ir de da visas pastangas, kad tik pagrobus Lietuvą. Tai tau ir savi-valda. Bet visgi mes nenusi-gastame: kovosime su visais ligi paskutiniųjų, kol iškovosime Lietuvai nepriklausomybę.

Rašai, kad išlaikęs mpašninisto egzaminą. Tai ko belauki? Vaziuok Lietuvon, nes tokių vyrų kaip tik ir reikia. Galėsi gerai gyventi. Linkiu geros kloties. — Jonas Motevičius.

### Iš Kruopių, Vabalinkų valsčiaus, Pasvalio apskr.

Rašo B. Balčiūniūtė savo seseriai Onai Zalpienei, So. Omahoj, Nebr.: Gerbiamoji Onute! Labai ačiu už laišku. Kaip jus dabar gyvuojate? Ar gerai darbai cina?

Pas mus, Lietuvoj, kai kam labai gerai, o kitiu labai blogai. Vieni paliko biedni, kiti turtingi. Niekados nebuvo mane, kad tokie laikai teks pergyventi. Daug namų sudegino, daug žmonių liko be pastogės. Vabalinkų bažnyčia sudaugė, miestelį su degino granatomis. Prie Kruopių mušiai neilgai tęsėsi — tik vieną dieną. Namų nesudegino, tik vieną daržinę supleskėjo. Baisumo matėme iki yalios. Buvome ten savaitę ir vėl grįžome atgal. Aš labai norėjau važiuoti Rusijon, bet negalėjau. Dabar tai gyvenu namie. Ligi šiol bado nekenėjome. Kaip toliaus bus, — nėra žinios, ba da Lietuvoj nepasibaigė karė. Kada tik ir bus galimai tai karė?

Mielu Onute, kaip man nusibodo Lietuvoj gyventi tai negalim nei apskaiti. Pamišlyk tik šiais metais nieko negalim uždirbti: darbo ligi kaklo, o pelno jokio. Kad bučiau galėjusi nors savo drabužius parsivežti, tai vis butų buvę lengviau. Nuvažiuoti Mintaujon nebegalėjau, tai viskas ten ir liko. Turbut prapuolė. Apie Mintauja da tebesimūša. Seniaus nemaniau Amerikon važiuoti, o dabar kad tik galėčiau, — tuoj važiuočiau. Mano pinigai Mintaujos banke paliko.

Viskas butų gerai, jeigu ta karė pasibaigtų. Metai buvo neblogi — vietomis javai labai gerai užderėjo. Dabar biednų pasidau-gino, ypatingai padegėlių. Musų apielinkėję kone pusė namų sudeginta Cipenų 5 namai sunaikinta, o Remeikijų 2. Cipiuose užmušta penki žmonės — trys vyrai ir dvi moters. O sužciųjų yra labai daug.

Brolių Povilą vokiečiai buvo paėmę prie darbų. Išbuvo ten visus metus. Paskui įsirašė lenkų legionam, iš kur prie pirmos progos pabėgo.

—Barbara Balčiūniūtė.

PIRKLYBA. Jungtinių Valstijų pirklyba su užmariu 1918 m. sieks, sako, daugiau negu \$11,000,000,000, sulyginus su \$4,529,000,000 (914 m. Nežiurint taip didelės apyskaitos, Britanija užimanti pirmą vietą pirklyboje: jos pelnas 1919 m. pervirsisias Jungt. Valstijų apyvartą.

## 26 METINIS BALIUS

Rengia Leb.-Gvardija Didž. L. K. Vytauto NEDELIOJ, GRUODŽIO (DEC.) 28 d., 1919 m. LIBERTY SVETAINĖJ, 30 St. ir S. Union Ave.

Balius prasidės 5 val. vakare.

Kviečiame visus atsilankyti, nes tai bus pirmas balius po Kalėdų, kur bus galima linksmai laiką praleisti prie puikios muzikos, kuri grieš visokius šokių ir mes stengsimės atsilankiusius užganėdinti. Kviečia KOMITETAS.

## PUIKUS BALIUS!

Rengia LIETUVIŲ TAUTIŠKA DRAUGIJA

Gruodžio 27-tą dieną, 1919 m. JOS. KALLARITSCH SVET., 4430 Wentworth Ave.

Pradžia 7 val. vakare. Inžanga 25c. ypatai.

Kviečiame visus ant šito puikaus vakaro, kuriame bus puiki muzikė, galėsime gražiai laiką praleisti. Prašome visus KOMITETAS.

Gerklės skaudėjimas, diegliai kruti-nėje, influencos, pasirodymo ženklai.

Ištrink gerklę ir krutinę su

### PAIN-EXPELLERIU

ir pridėnk krutinę vilnonę materija. Neapsileisk taip, kad tavo pagautas turtas išsvystru į plaučius, pneumoniją, influencą ir i kitokias pavojingas ligas. Nusipirk šandien su parankiausi oje aptiekose Pain-Expellerio. 35c. ir 65c. butelis.

Tikrąjį turi musu vaizbaženklį

IKARA

Neprimk kitokiu pamainymu arba pamėgdžiojimu.

F. AD. RICHTER & CO. 326-330 Broadway - New York

## Taupyk Laiką ir Pinigus

Ar jus pamislįjote nors kada kiek pinigų ir laiko jus galite sutaupti skusdamas pats namie.

Vidutiniškai jus pralėdžiat ant skutimo apie \$20.00 ir metus, arba \$100.00 ir penkis metus. Mes patariame jums nusipirkti šitą britvą, kur mes išaiškinam žemiau. Jus matote britvą ant šito paveikslu, ji yra padaryta iš labai gero plieno, ją vartoja daugiausia barberiai visoje šalyje. Reguliariška kaina šitos britvos tik \$8.00 su gvarantija per 10 metų, ir priedų mes duosime jums 5 labai vartojančius daiktus: puslą, mašinukę plaukams kirpti, žirkles, šukas ir skutimo brušelę.

Tik pamastyk, tie visi šėsi dalykai tik už \$8.00. Mės gvarantuojame, kad jus busite užganėdinti visapusiškai arba mes grąžinsime jusų pinigus. Siųskite tik vieną dolerį su jusų užsakymu, o likusius užmokėsite kada jus priimsite tavorą. Neatidėliok, bet tuojaus, išsikirk šitą apgarsinimą, prėsek vieną dolerį prie jo ir siųsk pas.

NATIONAL COMMERCIAL CO., 107 E. 4th St., New York City

Paskutiniame "M. K." leidime p. J. T. Vitkus, pasitraukdamas nuo vedimo "M. K." patalpino pranešimą ir prašė, kad visi "M. K." bendradarbiai ir nariai siųstų visus rašinėlius man, kaipto naujam "M. K." vedėjui; bet kad p. Vitkus nepadavė mano adreso, vargiai ar kas žino kame aš esu.

Del tos tai priežasties, kad padavus savo adresą ir iš savo pusės paprašyti visus "M. K." re-mėnius ir narius siuntinėti rašinėlius žemiaus paduotu adresu, yra tikslas šio rašymo. Taip-jau geidžiu ir kviečiu kiekvieną, kad rašinėčių taip dažnai kaip kuris gali.

Su tikra pagarba,

P. G. Luomans, naujas "M. Kelių" vedėjas, 123 So. Winchester ave., Chicago, Ill.

### Moterim ir Vyram

Dr. J. SHANKS

Gydytojas ir Chirurgas

Jeigu jus nesijaučiat gerai atleikit pas mane

Offisai: 859 North Robey Street Val.—8 iki 10 am. nuo 7 iki 9 vakaro 802 W. Madison St. 11 ryte iki 7 val. vak.

### DAKTARAS NAMUOSE.

Tik ką išėjo iš spaudos nauja kny-ga: Daktaras Namuose. Knygutėje aprašoma visokios vaistškos žolės, šaknijs, žiedai, lapai ir tt. nuo ko-kių ligų yra vaistai ir kaip vartojama. Su lotyniškais užvardijimais, taip, kad kiekvienas gali juos gauti bile aptiekoje. Beto yra daugybė geru pamokinių, slaptųjų ir te-ceptų. Tokia knygutė yra reikalinga kiekvienam. Kaina \$1.00.

M. ZUKAITIS, 451 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

## Pirmas Iškilmingas Balius

Aukso Rykštės Merginų Pašelpinio Kluubo

SUBATOJE, GRUODŽIO (DEC.) 27 D. 1919 M. T. MAZENIO SVET., 3884 38th Pl. ir Kedzie Ave. Pradžia 7:30 val. vakare. JERECKO BENAS. Inžanga 35c. ypatai su padėjimu drabužių

## Chicagos Lietuvių Vyrų Choras

Stato keturių veiksmų dramą

### "BEDARBĖ"

Iš darbininko grabų dirbėjo gyvenimo. Parasė Sofija Belaje, rusų kalboje, vertė J. L. R.

Nedėlioje, Gruodžio 28 dieną, 1919 M. Meldažio Svetainėje 2242 W. 23rd Place

Pradžia lygiai 6:30 valandą vakare. Inžanga 35c, 50c, 75c. ir \$1.00

Šitas veikalas yra statomas pirmą kartą lietuvių kalboje, taigi yra labai puikus ir įdomus kiekvienam darbininkui; parodo koks darbininko gyvenimas; koks jo likimas ir kokia jo mirtis. Taigi gerbiamieji ir gerbiamosios, Privalumas kiekvienam darbininkui ir darbininkei pamatyti šitą dramą, nes yra pakviesti puikiausiai iš Chicagos lietuvių artistai. D-gas Stankunas režisierus, deda visas pastangas, kad tą dramą atlošti kuopuikiausiai. Širdingai prašome visų atsilankyti, nes šitas vakaras bus puikiausias iš visų vakarų Chicagoje. Po programo bus šokiai iki vėlybos nakties. Nesivėluokite, nes lošimas prasidės lygiai paskirtu laiku. Kviečia CHICAGOS LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS.



**NAUJIENOS**  
LITHUANIAN DAILY NEWS  
Published Daily except Sunday by  
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.  
Editor P. Griškaitis  
1739 SO. HALSTED ST.,  
CHICAGO, ILLINOIS.  
Telephone Canal 1896

Vol. VI. -- Dec. 26, 1919 -- No. 303  
Subscription Rates:  
\$6.00 per year in Chicago.  
\$5.00 per year outside of Chicago.  
\$7.00 per year in Canada.  
2c per copy.

Entered as Second Class Matter  
March 17th, 1914, at the Post Office  
of Chicago, Ill., under the act of  
March 3rd, 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrus  
nedėdienius. Leidžia Naujienuos  
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,  
Ill. -- Telefonas: Canal 1506.

**Užsakovojų kainos:**

Chicagoje — pašta:	
Metams .....	\$6.00
Pusei metų .....	3.50
Trims mėnesiams .....	1.85
Dviem mėnesiams .....	1.45
Vienam mėnesiui .....	.75

**Chicagoje — per nešiotojus:**

Viena kopija .....	02
Savaitei .....	12
Mėnesiui .....	50

**Suvenytojos Valstijose, ne Chicagoj,**  
pašta:

Metams .....	\$5.00
Pusei metų .....	3.00
Trims mėnesiams .....	1.65
Dviem mėnesiams .....	1.25
Vienam mėnesiui .....	.65

**Lietuvon ir kitur užsienioje:**  
(Atpiginta)

Metams .....	\$7.00
Pusei metų .....	4.00
Trims mėnesiams .....	2.00

Pinigų reikia siųsti Pašto Money  
Orderiu, kartu su užsakymu.

**Vos išgelbėjo Itali-  
jos monarchiją.**

Iš Italijos, kaip ir daugelio kitų Europos šalių, ateina nedaug žinių apie vidurinius santykius. Kartais tečiaus praspusta spaudon akvų faktų, parodančių, kad tenai dedasi nepaprasti dalykai.

Italijoje, pasirodo, šiomis dienomis bemaž nebuvo nuversta monarchija. Chicago "Daily News" korespondentas, Edgar Ansel Mower, praneša savo laikraščiui, kad kad pereitą subatą Italijos parlamente socialistai padarė didelę demonstraciją už respubliką. Jie pastatė reikalavimą, kad tuojaus būtų panaikinta karaliaus valdžia, ir jį reikalaujama buvo atmetas tikrai nedidele balsų didžiuma.

Monarchiją išgelbėjo ministrų pirmininkas, prizaėdamas įnešti parlamente bilių, kuris atims iš karaliaus galią skelbti karę ir daryt taiką ir paves ją parlamentui. Socialistai, reikiška, visviena atsiekė svarbaus laimėjimo. Minėtasai korespondentas sako, kad demokratija Italijoje dar niekuomet, visoje šalies istorijoje, nebuvo taip arti pergales, kaip tame parlamento posėdyje.

Yra žmonių, kurie pasakoja, kad demokratija jau atgyvenusi savo gadyne. Bet tai yra klaida. Panaikinimas monarchijos tokioje Italijoje ir įsteigimas respublikos būtų didelis progreso žingsnis ir tai šaliai ir visam pasauliui. Ir Italijos socialistai tą supranta, nežiurint to, kad didžiuma jų teorijoje pritaria "komunistams". Praktikoje jie kovoja už demokratiją.

Demokratija yra ne galutinas darbo žmonių tikslas, o tikrai vienas įrankių galutinam tikslui atsiekti. Juo šalis yra demokratiškesnė, tuo darbininkai turi daugiau laisvės judėt ir kovot už savo pasiliuosavimą.

**Kodel reikia Lietu-  
vai steigiamojo  
seimo?**

Ne taip dar senai Lietuvos Steigiamojo Seimo klausimas, rodėsi, buvo aiškus visiems.

Lietuva, pasiliuosavus nuo svetimų šalių — Rusijos ir Vokietijos — jungo, organizuojasi kaip nauja valstybė. Ji turi pasidaryt savo tvarką, nuspręst savo valdžios formą ir nustatyt savo santykius su kitomis valstybėmis.

Kas-gi gali geriausiai tą padaryt, jeigu ne Seimas, su sėdantis iš žmonių atstovų, išrinktų visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu? Semas, kuris atliks tą darbą — įsteigs valstybės tvarką, pagamindamas jai konstituciją, vadinasi Steigiamuoju Seimu (arba Konstituantu).

Kad tokio Seimo reikia Lietuvai, pirmiaus pripažindavo visi žmonės, kurie norėjo, kad Lietuva būtų žmonių valdoma, reikiška, demokratiška šalis. Steigiamojo Seimo negeidė tikrai tie elementai, kurie bijojo žmonių valdžios. Tai buvo dvarininkai, atzagareiviškai dvasiški ir tie politikieriai, kurie daro karjeras, tarnaudami žmonių išnaudotojams.

Lietuvoje tie elementai kontroliuoja Valstybės Tarybą, įsikurusią dar vokiečių okupacijos laiku su kazeriškosios valdžios palaiminimu. Taryba nebuvo žmonių rinkta, ji neatstovauja liaudies, ir reaktorieriai todėl nori, kad ji valdyt Lietuvą. Todel jie, ir iš jų sėbrų sudarytasai dabartinis ministrų kabinetas, priešinasi Steigiamojo Seimo šaukimui.

Bet šale šitų Steigiamojo Seimo priešų paskutiniu laiku atsirado da ir kitokių. Šie sakosi nepritarią dvarininkams, kunigams arba atzagareiviškiems politikieriams; jie skaito save net "revoliucionieriais". Bet Steigiamam Seimui jie priešinasi.

Kodel? Todel, kad, girdi, tasai Seimas nepaliuosuosias darbo žmonių Lietuvoje! Štai, sakó jie, Vokietija arba Lenkija: jiedvi turėjo steigiamuosius seimus, o ar tenai darbininkai nusikratė kapitalistų ir dvarininkų jungo? Ar jie nekursta, ar ne kenčia priešpaudą? Ar ne darbininkų priešams patarnavo tie steigiamieji seimai?... Todel esą ir Lietuvos darbininkai jokios naudos neturės iš Steigiamojo Seimo.

Ne vieną silpnai protaujantį darbininką šitokie argumentai itikina. Bet jie neišlaiko jokios kritikos. Tų argumentų autoriai juk neprirodo, kad Lenkijos arba Vokietijos darbininkai dar neįėjo pasiliuosavimo ačiu steigiamam seimui, t. y. kad steigiamasis seimas buvo kliutis jų pasiliuosavimui. To jie neprirodė ir nemėgino prirodyt.

Amerikoje darbininkai turi balsavimo teisę, bet nežiurint to, jie yra išnaudojami. Ar iš to išeina, kad balsavimo teisės jiems nereikiška? Anarchistai daro šitokį išvedimą, bet koks-gi išmintingas darbininkas gali pritariť jiems? Protaujantis darbininkas atsako

jiems: jeigu nežiurint balsavimo teisės mes dar neįstengėme pasiliuosuoti, tai tas tikrai rodo, kad darbininkų pasiliuosavimui reikia daugiaus, negu turėt balsavimo teisę.

Lygiai taip yra ir su Steigiamuoju Seimu. Tas faktas, kad Steigiamasis Seimas nepaliuosavo darbininkų tose šalyse, kur jisai buvo sušauktas, rodo ne kad Steigiamasis Seimas yra be reikalingas arba kenksmingas daiktas, o tiktai kad jū nepakanka darbininkų pasiliuosavimui.

Vienok socialistai ir nesako, kad Steigiamasis Seimas duosiąs darbininkams visa, ko jie geidžia; jie nesako net, kad Steigiamasis Seimas įvykinsią pilną buržuažinę demokratiją. Juk seimams seimui nelygus. Jeigu rinkimų tvarka bus neprielanki žmonėms, jeigu agitacija bus varžoma, jeigu balsuotojai bus nesusipratę, tai seimas gali but visai nedemokratiška, ir tada jį, saį, žinoma, ne ką gera duotų demokratijai.

Steigiamasis Seimas yra tiktai vienas iš etapų (stacių) darbininkų kelionėje į laisvę. Juomi anaipol nepasibaigia darbininkų kova. Be to, jisai pats gali buti atsiektas tiktai per kovą. Kad Steigiamasis Seimas būtų kuoprielankiausias darbininkų reikalams, jie privalo kovot už tai, kad sąlygos, kuriose jisai yra šaukiamas, būtų patogios darbininkams, kad balsavimo teisė būtų kuodemokratiškiausia, kad darbininkų, atstovų būtų išrinkta kuodaugiausia, ir paskui jie privalo kovot pačiame seime.

Kiekvienam protaujantiam darbininkui, o ypač socialistui, šitie dalykai yra aiškus. Todel kada "komunistai" mėgina diskredituot Steigiamojo Seimo ideją, sakydami, buk tos idejos šalininkai tikisi, kad Steigiamasis Seimas "išganyš" darbininkus, — tai jie sukritikuoja ne tą ideją, o tiktai savo nesąmones.

Eidami prieš Steigiamąjį Seimą, tie elementai padeda atzagareiviams, kurie priešinasi žmonių valdžios įsteigimui Lietuvoje. Lietuvoje šandie yra tiktai du budai įsteigti pastovią tvarką: arba pavadant tą darbą ponams, kurie nori valdyt šalį, neatsižvelgdami į žmonių valią; arba pavadant jį patiems žmonėms. Kas pripažįsta žmonių valią, tas atstoja už žmonių išrinktą Seimą; kas nepripažįsta jos, tas priešinasi tokiam Seimui.

"Komunistai" priešinasi Steigiamam Seimui, todel jie faktiškai eina išvien su liaudies priešais, nežiurint kokiais norais jie tame vadovaujasi. Jie yra reakcijos tarnai.

Darbo Statistikos Biuras skelbia kad nuo 1913 m. iki spalio 1919 m. naminiai rakandai ir drabužiai pabrangė 139 nuoš. daugiau. Maistas pabrangęs daugiau kaip 80 nuoš. nuoma 17.75 nuoš., o anglis ir šviesa daugiau kaip 45 nuoš., sulyginus su 1913 m. aplamai imant šeimynos pragyvenimas pabrangęs 82.1 nuoš. Šie skaitmenys remiami tyrinėjimais padarytais tarp 12,000 šeimynų 92 apskričiuose.

**Skaitykite ir Platinkite  
"NAUJIENAS"**

**Pasaulio Darbininkų  
Judėjimas.**

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. Dec. 26, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

**KANADA.**

**Winnipeg.** — [Darbininkų tardymas]. Keletą mėnesių atgal Winnipege įvyko streikas. Streiko metu buvo areštuota 8 darbininkų vadai. Jie dabar kaltinami kriminaliame suokalbyje. Kanados darbininkai deda visas pastangas, kad laimėjus būtų.

Iš visų Kanados kamptų, o taip gi ir iš Jungtinių Valstybių profesinių sąjungų plaukia gausios aukos bylos vedimui. Kanados darbininkai gerai supranta, kad jų gerbuviui gresia pavojus, todel ryžasi kovoti ligi paskutiniųjų. Išleista "Laisvės bonai", kurie kaštuoja \$1, \$2, \$5 ir \$10. Jų išparduota neapsakomai daug. Net suvargintos ilgų streiku unijos pirko jų, kiek tik galėjo.

Toks darbininkų solidarumas labai surupina valdžią. Ir ji stvėrėsi naujų įmonių, kad įvyktų darbininkus. Nutarta teisti įkalintus vadus skyrimum. Tuo budu teismo procedūra gali užsitęsti labai ilgai. Maža to, toks teismo vedimas reikalauja daug pinigų. Ir valdžia mano, kad darbininkai negalės atlaikyti tos kovos ir turės pasiduoti. Bet gynimo komitetas da uoliau stvėrės darlą. Jis kreipėsi į Jungtinių Valstijų darbininkus prašydamas jų pasparties. Komiteto sekretoriaus adresas yra toks: J. Lan, Room 1, McLean Block, 530 Main So. Winnipeg, Man.

Apart aštuonių vadų streiko metu areštuota daug atėvių. Su jais valdžia elgiasi kaip jai patinka. "Teisia" juos policijos viršininkai.

Tarp areštuotųjų darbininkų vadų yra J. S. Woodsworth, buvusias metodistų kunigas; taipgi Wm. Ivens, darbo bažnyčios kunigas.

Iš visko matyti, kad Kanados valdžia gauna instrukcijų nuo Anglijos valdininkų ir sulig tuo vadovaujasi savo politikoj.

**FRANCIJA.**

**Paryžius.** — [Lusitanijos paskandinimas blanksta prieš talkininkų žiaurumus]. Vokietijos laivyno viršininkai davė įsakymą tarpeduoti Lusitaniją. Tai buvo nuožmiausias prasizengimas. Tečiaus Rusijos blokada savo nuožmumu viršija viską. Laikraštį "Le Populaire" Armand Charpentier štai ką sako apie tą dalyką:

"P-nas Wilsonas ir visi Ententės valdžių galvos pareiskė, kad ši karė buvo vedama tuo tikslu, kad paliuosavus visus žmones nuo militaristų ir imperialistų vergijos, ir kad paliuosuoti tie žmonės galės išrinkti tokią valdžią, koki jiems patiks. "Bet Ententės ministeriai apgavo savo žmones ir papildė aršesnį prasizengimą, negu Vokietijos laivyno viršininkai, kurie liepė torpeduoti Lusitaniją ir tuo budu — paskandino liginus, vaikus ir moteris. "Tie ministeriai šandie papildodo šimtą kartų biauresnį prasizengimą. Jie pasidėkojant savo atatinkamų parlamentų indiferentiškumui ir žmonių tamsumui, skelbia blokadą 120 milijonų žmonių, kurie del tos priešasties miršta nuo bado, šalčio ir ligų. Jie skelbia blokadą tiems žmonėms, kurių vienintėlis nusidėjimas yra gat tame, kad jie itikėjo Wilsono principams, sulig kuriais kiekvienas tauta gali turėti tokių valdžią, koki jai patinka."

**JUNGTINĖS VALSTIJOS.**

**Washingtonas, D. C.** — [8,000 kareivių pabėgo iš armijos]. Nuo kovo 1 d. iš Amerikos armijos pabėgo 8,000 kareivių — vie nas kareivis kas keturias dešimtis minučių. Pasisekė areštuoti tik 700 pabėgėlių. Tas įdomias skaitlines paduoda "Washington Post". Prie to da turi buti

pridėta 5,000 pabėgusių jureivių.

"Washington Post" paduoda ir priežastis, delei kurių kareiviai sprunka iš armijos. Tarp kita ko ten sakoma:

"Trečia priežastis yra ta, kad kai kurie kareiviai nenori kauties su savo viengėniais Jungtinėse Valstijose. Jie geriau sutiko važiuoti Sibiran, negu kovoti prieš savo gimines."

Kita priežastis esant ta, kad kareiviams nei kiek nepakelta algos.

"Post" bijosi to bėgimo padarinių. Esą žmonės pradės kreivai žiurėti į armijos gyvenimą. Jis sako:

"Blogiausias dalykas yra tas, kad pabėgėliai ims skleisti propagandą tarp žmonių. O toji propaganda gali užkenkti naujų kareivių rekrutavimui."

**Chicago.** — [Norima internacionalizuoti Amerikečių Legionus]. Jeigu Coningsberg Dawsoni, Anglijos kareiviui, rašytojui ir leplarijui, pasisektų įgyvendinti savo planus, tai greitai laiku Amerikečių Legionai susijungtų su panašios rūšies organizacijoms Anglijoje ir Francijoje, kad palaikyt "taiką ir tvarką". Ligi šiol tie legionai, kaip žinia, pasizymėjo tik radikalškų susirinkimų ardyumu.

Pasak Dawsono, Amerikečių Legionai esą labai didelės svarbos organizacijos. Atatinkamų legionų reikalinga įsteigti Francijoje ir Anglijoje. Tąsyt bus galima palaikyti "tvarką ir taiką" pasaulyje.

Caro laikuose Rusijoje buvo įsikurusios "Tikrųjų Rusų Sąjungos" arba, kaip žmonės sakydavo, "Juodašimčių Sąjungos." Tomis sąjungomis vadovavo didžiausi "patriotai": V. Puriševičius, Markovas II ir Dr. Dubrovinas.

Tarp Amerikečių Legionų ir buvusiujų "Tikrųjų Rusų Sąjungų" nėra jokio skirtumo: sąjungininkai bandė užgniaužti kiekvieną laisvesnę mintį, — tuo pačiu keliu eina ir legionieriai.

Ir nežiurint lo, kurimas tokių legionų rekomenduojama Anglijai ir Francijai. Bet reikia vilkies, kad tų šalių darbininkai, ypač Anglijos darbininkai, mokės tinkamai įvertinti persamą sumanymą.

**KALEDOS**

**ZEMAITES vaizdelis.**

(Tąsa)

Vienas žodį kitas žodį metė. O Juozukas iš apmaudo ir sarmatos įsilindęs į kerčią šniukščioja.

—Ko jūs čia vaiką veikiate, lygu piemenis? — subarė ma. — Juozuk, nebuk kvailas, špyga visiems... Išsimiegotai šiltai; butum sušales važiuodami pietus. Prauskis burną, valgysim piety. Nežinojau, buč pusryčio pašaukus.

Padrasintas Juozukas nusiprausė, šluostydamas sykiu ir ašaras nubraukė.

Pietus valgant kalbasi, pasakojasi ką kas matęs miestelyje, ką girdėjęs ar pastebėjęs: kaip bažnyčia išrėdyta, net blizga žvaigždės; kaip kunigas už degtinę barėsi; kaip Palubys benuštravodamas arklį į griovį su rotygiomis įvirtę; Jasučiu nu arklis skambalą pavogė. Godeliuose kažin kas sergąs, kunigą išlakino...

Visi važiavę tiek visako matė ir girdėjo, o Juozukas tik springsta sykiu su kugeliu ašaras virgija, savo miegėlį apgailestauja.

Ant pavakarės apžiurėje gyvulių pasigirdė, vėl visi suėjo į vidų. Senutis kantičkas pasiskleidęs, vartydamas tarė:

—Na, vaikai, Bernelins užtrauksim. Tam ir Kalėdos. — Užsidėjęs akinčius pradėjo: "Gul šią dieną Jau ant šieno Karalaitis šio svieto; Išganytas Ir rėdytas. Aprenek sau prastą vietą."

Piemenėliai, Atbėkite; Anam linksmai Gedokite — Naujiena negirdėta!"

—Juozuk! Juozuk! Mat, tave čia šaukia giedoti "piemenėli, atbėk giedoti!"...

Išpradziūs pamažu giedojo, paskui tėt su Jonu kaip sušuks: "Naujiena negirdėta!" tai net lango stiklai dzrrr!

Begiedant įnešė vakarienę — su smetonai šildyto alaus, ir balto pyrago paraikė. Kas norėjo, gėrė alų su duona. Pavalgęs Jonas emė armoniką žiurinti; mat išsilgęs, nes advente senutis neleido nė pačiupinėti. Tuoj atsirado piemenų, vaikų iš sodžiaus, vaikinių. Mergaitės per virtuvę sulindo. Atėjo ir šukys usus paputęs. Mama pastatė šalto alaus užboną, stiklines; liepė tėti įpilti. Įnešė visą rėtį surmalkių; padėjusi ant stalo tarė:

—Augusti, pakalbink surmalkį grauziui; ko čia vaikai be darbo stumdysis.

Tuoį Galinio Augustis įvėrė siulą per balkį ir priėjo surmalkį, paskyręs kur sudžiuvusi; tas fintačiuoja viduryj aslos.

—Na, jokia grauzi! — bandinasi vaikai. Jie žino: kas dantimis sukąs, tas surmalkį atsiims. Tuoj Kukučio Prancė apsižerges kedę pašliukšt, pašliukšt, artyn surmalkio. Jodamas turi rankas užpakalyje susinerti, o dantimis surmalkį kasti. Kaip tik prijos arti, surmalkis prie pat nosies; išsiziojęs, am! Surmalkis — sprust, atšokęs — takšt per nosį. Prancė vėl tyko, kol sustos vėl nori sukąsti, ir vėl gauna per dantis ar į kaktą. Vaikai juokiasi šokinėja. Prancė nieko nepadaro, neįgriaužia. Pasišoko kitas, dar kitas, ir mergaitės mėgimo: surmalkis visiems nosis, dantis sudaužė.

Kažikas nutvėręs nusilaužė; kitą pakabino — vėl joja grauzi. Prisijuokė visi kol tik nusibodo.

Senutis su vyrais kortoms lošia; vaikinai apstoje žiops. Mergaitės po kerčias šniūždas... Kažikas praminė "puodai degiti". Gerai! Tuoj visi sustojo asloje ratu nosimis į vidų, o rankas ir užpakalį atkišę laiko. Vienas turi susivijęs žiužė: nešdamas aplinkui, įduoda vienam iš burio į rankas; tas žiužė gavęs, greta stovinčiam po dešinei — plaukšt, plaukšt! skersai nugaros. Mušamas lekia aplinkui, o tas genasi plaukštindamas: "puodai dega, puodai dega!" Gintasis atsistoja savo vietoje, mušeika neša žiužę aplinkui ir įduoda kitam. Visi pamato tuo met, kaip įduotasis sušunka "puodai dega" ir pliauskina po dešinei stovintį, gena aplinkui. Taip žiužė eina iš rankų į rankas ir puodai nevienam įdegina kailį. Laksto gaminiojasi sušilę, suplukę.

—Vėrciau "pušinėli"!... Gerai Tuoj Augustis suvarė į gardą, triobos gale, į eilę. Pats aslos viduryje, nusitvėręs skarelę, pasilenkęs, pro tarpkojį linguodamas sako:

—Zylele, kielele, kiek tavo vaikų? — Du ant pečiaus, du po pečiaus; du ant suolo, du po suolo; du ant slogo, du po stogu; ant pušies — stakt! metė skarelę į burį. Kam pataikė, tas turi akis užsirišęs pušinėti. Pakliuvo skarelė Jonui. Mergaitės užrišo jam akis, kad nieko nematytų. Emė išsiskleidęs rankas gaudyti; visi lakstyti saugoties. Lįsti kur į kerčias slapstyti — nevalia: sugavęs ausį nusuks. O asloje ką sugavęs klaus: "kas čia? — atsako: "pušis!" — "aš tą pušį kirsiu." — "aš nevirsiu." — "Su kirviu juodu, su šiupinio puodu, geležiniaus batais stikliniais ratais — ar ganysi pono Dievo avelės?" — "Ganysiu!" — "Škiuš į gardą!" Sugau tųjį pastumia ir vėl gaudo, kol visus išgaudo. Ir vėl suvaro į gardą, vėl metė skarelę. Jei pakliuva dideliam, merginai ar vaikiniui, akis užrišti, tai visai lakstui, o pataiko skarelė mažam piemeniui ar mažai mergitei gaudyti, tuomet visi didieji atitraukia į kerčias, nenori lakstyti.

Paskui mama praminė "ožka-pilė degti". Atsisėdo ant lovos, ant kelių pasidėjo mažą priegalkę; liepė vienam įskniaupiti; kiti apstoje aplinkui. Vienas iš burio įskniaupusiam per nugarą skarelę šmaukšt! Kitas sykiu sušunka: "Ožka, pilėdeg!" Tas atsisukęs turi įpėti, kas jam padegė. Jei įpė, tą paguldo į savo vietą, o neįpėjo, turi išnaujo gulties, kol įspės.

Taip vaikai, mergaitės spēlioją, kits kitą guldos. Juokų kvatojimo iki valios. Teko Jonui ir Marei ir Juozukui spēlioti. Syki paguldius Joną, tėt, pašokęs nuo kortų, su pančiu šliukšt, Jonui per nugarą: "ožka, pilė deg!" Čia jau tėtės ranką Jonas įspėjo. Na, reikia tėti gulties. Vaikai šokinėja, džiaugiasi. Mama laikydama tėtį, antra ranka sugumurojus skarą plump! per nugarą, o vaikai šaukia: "ožka, pilė deg!" Kvatoja. Tėtis neįspėjo; vėl guldo, ir vėl mama padegė. Neįspėjo. Gulasi — vėl mama. Tėtis niekaip neįspėjo, o čia visa trioba kvatoja — "ožka, pilė deg!"

—Kas čia vilkas yra? — tėtis neįspėjęs sako: — Degkit smarčiau, kad pažinčiau ranką.

Kad taip nori, Marė su pančiu šmaukšt!

—Žinau, žinau: Marės čia ranka! — sako tėtis. — Gulkis, dabar aš tau padėsiu.

Degė, degė, kaskarts smarčiau. Kaip įsilingavo, mergaitės pėrė kailį vaikinas, tie prieas atsiligindavo. Įėjo į gardą pančiai ir nuo pilvo diržai; kliuvo piemenims ir vaikams, — net mama emė barties.

—Nemokate jūs mandagiai žaisti. Kas čia smagumas, tyčia skaudžiai muštis? Nebelaikyšiu. Ant savo nugaros padeg kite ožkapilė!

Metė priegalvį.

Pamėgino šokti, bet Jonas nepaliurina šokiams. Pradėjo ant armonikos dainas išvedioti; mergaitės balsais pritari; pamažu ir vaikinai prisidėjo. Susišėdė dainavo visokių dainų, kokių tik armonika užvedė. Vyrai prie stalo kortomis rėžia ir alų gurkšniuoja. Mama įnešusi apsiuotusj užboną, dalino alaus kas tik norėjo, dagi ir nenorinčius paragino gerli. Piemenis, vaikai aplink pečių pėša tik žvirblius, pėša — kol tik senutis nepradėjo gultų varyti.

—Vaikai, šiandien šventė, ir ryto neprasta: gal kas į bažnyčią pasibaus? Švento Stepono diena — pašventins aviaž... Laiikas gulti; jau po dvyliktos.

Taisydamos gulti Juozukas dummojo: tai jau ir pusė Kalėdų praėjo. O taip laukiau!... Ant to čigon betariant nepajutau, ar įsmuko ar prasmuko... žemaitė.

**KAZIMIERAS GUGIS**  
ADVOKATAS  
Veda visokius reikalus, kaip kriminališkiausais ir civilisus teisinius. Dura visokius dokumentus ir popierius.  
Namu Ofisas: 3323 S. Halsted St. Ant trečio laubų Tel. Drover 1310  
Miesto Ofisas: 127 N. Dearborn St. 1111-12 Unity Bldg. Tel. Central 4611

**DR. A. MONTVID**  
CHICAGO  
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas  
25 E. Washington St.  
Marshall Field Annex  
18th Fl. Rulmas 1827  
Phone Central 3362  
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto  
2121 North Western Ave.  
Valandos: 6 iki 8 vakare.  
X-Spinduliai. Phone Armitage 2010  
Rezidencijos telefonas West 6126

Phone Canal 1043  
**HOEBERS HALL**  
PUKI SVETAINE  
2131-35 Blue Island Avenue.  
WM. VORSATZ, Savaitinikas

Pinigais už  
**Laisvės Bondsus**  
\$50, \$100, \$500, ir \$1,000.  
**Krause Valstijinis Tarpymo**  
**BANKAS**  
1341 Milwaukee Ave.,  
Bankas atdaras subatomis iki 8 val.  
Arti Paulina gat.  
Turtas virš \$200,000.00.  
Apskrita bankininkystė.

Guy de Maupassant.

# Vaikas.

P-nas Lemonier paliko našlys su vaiku ant rankų. Jis visą savo gyvenimą neapsakomai mylėjo savo pačią, mylėjo ją be paliovos neaprubėžiota, grakšte meile. Jis buvo geras, sąžiningas, paprastas ir atviras, be jokiu gudybių.

Jis įsimylėjo ir neturtingą kai mynę, pasipiršo ir apsidė su ja. Jis turėjo nedidelę drabužių krautuę, neblogo uždirbdavo ir nė vienai valandėlei nedaleisdavo, kad mergina priėmė jo pasiūlymą vesti del pinigų, o ne del jo paties.

Su ja jis buvo laimingas. Jis visame pasaulyje tik ją ir matė, apie ją galvojo ir nenuleisdavo nuo jos savo akių. Prie stalo jis be paliovos žiurdavo ir ją, o todėl nuolat darydavo kvailysčių: įpildavo vyną į torielką, o vandenį į druską. Po tokio nepasisekimo jis nuosirdžiai kvatodavo, sakdamas:

"Matai, aš tave perdaug myliu ir todėl nuolat elgiuosi netaktiškai."

Ji atsakydavo ramiai, biskutį nusišypsodavo ir nukreipdavo galvą į šalį, lyg tie vyro žvilgsniai ją varžydavo. Ji bandydavo kalbėti apie pašalinis dalykus, bet jis paimdavo jos ranką ir sakydavo:

"Mano brangioji Joana! Mano mieloji Joana!"

Ant galo, jai pritrūkdavo kantrybės ir jina drausdavo: "Nadaryk kvalybių, valgyk ir man leisk valgyti."

Pirmais penkiais metais nebuvo vaikų. Bet štai ji pasidarė neščia. Jis jautėsi dar laimingesnis. Nė ant valandėlės jis nenorėdavo pasitraukti nuo jos. Ir ne kartą senukei virėjai reikėdavo jį stačiog varyti laukan prasivėdinti.

Jis susidraugavo su jaunu žmogum, kuris pažino jo pačią nuo pat mažens; valdžios įstai goj jis užėmė sekretoriaus pagelbininko vietą. P-nas Duret tur tris kartus savaitę atėdavo pas jį pietų; šeimininkei jis nešdavo gėlių, o kartais — teatro bilietą. P-nas Lemonier dažnai sakydavo pačiai:

"Turint tokią draugę, kai tu ir tokį draugą, kai jis, galima laimingai gyventi."

Vaikui gimstant, ji mirė; iš galėsio ką tik ir jis nemirė. Bet vaikas — mažytis susitraukęs sutvėrimėlis — pridavė jam energijos.

Jis mylėjo vaiką neaprubėžiota, liguista meile, kuri užvėrė atsiminimus apie mirtį ir mirusiąją. Jis matė vaike jos dalelę. Pati mirė, palikus kitą gyvybę savo vieton. Jis bučiuodavo vaiką be paliovos. Bet juk tas vaikas ir užmušė ją, jis atėmė jos gyvybę, jos sielą. P-nas Lemonier dėdavo vaiką į vygę ir žiurdavo, žiurdavo į jį. Tokioj padėtyj ir pasilikdavo ištisas valandas, jis neatitraukda-

vo akių nuo vaiko, o jo galvon skverbėdavo daug liūdny ir linksmy minčių. O kada vaikas užmigdavo, jis pasilenkdavo ir verkėdavo. Ašaros riedėjo į vygę.

Vaikas augo. Tėvas neatsitraukdavo nuo jo nė ant valandėlės. Jis pats prižiurdavo, jį, vedavo pavaikšioti, rengdavo ir maitindavo. Jo draugas — p-nas Duret, matomai, irgi prisirišo prie vaiko; jie taip karštai bučiuodavo jį, kaip bučiuoja tik tėvai. Jis nešdavo vaiką ant rankų ir supdavo.

P-nas Lemonier linksmai sakydavo:

"Dušytė! Dušytė!"

P-nas Duret suspausdavo vaiką glėbyje ir savo usais imdavo kudenti jo kaklą.

Tik senukė virėja Selestą nemėgdavo vaiko.

Ji pykdavo ant jo už jo pasielgimus ir šposus. Gi abiejų vyrų prisirišimas prie kukliko jai, matoma, nepatiko. Kartais ji sakydavo:

"Ar-gi galima taip auklėti vaiką? Jūs padarysite iš jo beždžionę!"

Laikas bėgo. Jonukui sukako dešimtis metų. Jis buvo išlepin-tas, sugadintas ir beveik negalėjo skaityti. Jis buvo labai kapriziškas, beprotiškai atkaklus.

Tėvas visuomet jam nusilenkdavo. P-nas Duret nuolat jam pirkdavo žaislų ir nešdavo saldainių ir kitų gardumynų.

Selestą netekdavo kantrybės ir šaukdavo:

"Tai gėda, pone! Gėda jums! Jūs žudote vaiką, žudote — girdite? Tam reikalinga padaryti galas. Priešingame atvejyje, bus blogai! Pamatysite, bus blogai."

P-nas Lemonier šypsodamas sakydavo:

"Kogi tu nori? Aš labai myliu vaiką ir negaliu priešintis jo norams. Tu jau turi su tuo susigyventi."

Jonukas buvo silpnas, liguistas vaikas. Doktoras rado, kad jis turi maža kraujo ir liepė duoti jam geležies, žalios mėsos ir riebią župę.

O vaikas mėgo tik saldumynus ir į joki kitą valgį nenorėdavo nė žiūrėti. Tėvas, nežinodamas nė ką daryti, maitino jį šokoladais ir saldžiais pyragaičiais.

Kartą Selestą atnešė župės ir pastatė ant stolo. Ji autoritetin-gai pareiškė:

"Šiandien toki župė, kokios jums niekuomet dar neteko valgyti. Vaikas butinai turi valgyti."

Lemonier nuleido galvą. Jis nujautė, kad tatai negerai užsi-baigus. Selestą paėmė jo torielę ir pripylė župės.

Paragavęs jis tarė:

"Župė ištikrųjų gera."

Tąsyk Selestą padavė župės vaikui. Ji pasitraukė į šalį ir pradėjo laukti.

Jonukas paustė župę ir su matomu pasibaurėjimu atstumė ją. Selestą išblyško. Ji priėjo prie stalo, paėmė pilną šaukštą župės ir per prievartą įkišo vaikui į burną.

Jis susijudino, sukosėjo, ėmė spaudyties ir pagriebęs stiklinę sviedė į virėją. Stiklinė atsimušė į virėjos pilvą. Tąsyk ji suspaudė jo galvą po pažastim ir prievarta pradėjo pilti župę į burną. Jis viską tuoj išspaudavo lauk, spardėsi kojomis, mušėsi rankomis ir paraudo, tarytum, kas jį smaugė.

Išpradžių tėvas buvo taip nustebintas, jog negalėjo nė pasijudinti. Paskui jis staigu pašoko, sugriebė virėją už gerklės ir atstumė ją prie sienos. Pykčio apimtas, jis rėkė:

"Salin!... Salin!... Salin!... Gyvuly!"

Ji pastumė tėvą į šalį. Plaukai jos susidraikė, o akis metė žaibus. Ji šaukė:

"Ką, iš galvos išsikraustėte? Jūs norite mušti mane už tai, kad aš rengiau duoti tam vaikui župės! Jūs jau sugadinote jį savo auklėjimu!"

Jis visas drebėjo ir kartojo: "Salin! Kraustykis sau! Gyvuly!"

# WILSON'S Certified BACON

**Pažinkite geresnį Wilson'o Certified Bacon skonį**

SPECIALIAI imti iš geriausių kiaulienos spalčių; ekspertiskai sudyti mūsų pačių sutaisytaime saldžiai-suriame rasale; rūpestingai išrukyti — Wilson'o Certifikuoti Lašiniai turi saldų, malonų kvapą, gausų ir turtingą skonį, kurį jūs visados pažinsite ir norėsite. Jūsų sankrovyninkas parūpins jums, jeigu tik reikalausite, kad duotų jums Wilson'.

41ma gat. ir Ashland Ave., 9227 Baltimore Ave. 1257 Oakdale Ave.

*The Wilson label protects your table*

## AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS Gydomos Specialisto

Teisingai pritaikytas akiniais kuomet jūs kenčiate galvos skaudėjimą, kuomet raštas susibėga į krava, kuomet siuvate arba trumparegis arba toliregis, pasitarkite su manimi pirmiau negu spėsite kur nors kitur. Mano 26 metų patyrimas šiame užsėmime suteiks jums geriausias pasekmes.

Gydymas visų akių, ausų, nosies ir gerklės ligų. Panedėliais, Seredomis ir Pėnvyčiomis nuo 7 iki 9 val. vakare. Nedėliomis nuo 9 iki 12 diena.

**JOHN SMETANA AKIŲ SPECIALISTAS**  
1801 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Kampas 18-tos gatvės.  
3-čios lubos, virš Platt'o aptiekos. Tėmykite į mano parašą.  
Valandos: nuos 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro. Nedėliomis nuo 9 val. ryto iki 12 valandai diena.

## Dr. A. R. Blumenthal

AKIŲ SPECIALISTAS Akis Egzaminoju Dykal

Gyvenimas yra tuščias, kadai pramykta regėjimas. Mes varlojam pagerinti Ophthalmometer. Y-patinga doma atkrepiama į vaikus. Val.: nuo 9 ryto iki 9 vak. nedėliomis, nuo 9 iki 12 diena 4649 S. Ashland av. kamp. 47 st. Telephone Yards 4317 Boulevard 6437

## DR. G. M. GLASER

Praktikuoja 28 metai Gyvenimas ir Ofisas 3149 S. Morgan st., kertė 32 st. Chicago, Illinois. SPECIALISTAS: Moteriškų ir Vyriskų, Taipgi Chroniškų Ligu. OFISO VALANDOS: Nuo 9-10 ryto, nuo 12-2 po pietų ir nuo 6-8 vakare. Nedėliomis nuo 9-2 po piet. Telephone Yards 687

## DR. F. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas Roselande: 10900 S. Michigan av. Telefonai, Pullman 342 ir 3180 Chicago ofisas: 4515 S. Wood St. Tik Ketvergu vakarais nuo 5:30-7. Tel., Yards 723.

## DR. M. HERZMAN IŠ RUSIJOS

Gerai lietuviams žinomas per 16 metų kaimo patyrys gydytojas, chirurgas ir akušeris. Gydo aštrias ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujausias metodus X-ray ir kitokias elektro prietaisus. Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St. netoli Plak St. VALANDOS: Nuo 10-12 pietų, ir 8 vakarais. Telephone Canal 3110. GYVENIMAS: 8412 S. Halsted Street VALANDOS: 8-9 ryto, tikiai.

## DR. M. T. STRIKOLIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas Ofisas: 1757 W. 47 St. Tel. Boulevard 160. Ofiso valandos: 10 ryto iki 2 po pietų; 6:30 iki 8:30 vak. Nedėliomis 9 iki 12 diena. Namai: 2914 W. 43 St. Tel. McKinley 263

Telephone Yards 5834

## Dr. P. G. Wiegner

Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 iš ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak. 3325 So. Halsted St., Chicago.

Telephone Boulevard 2160

## DR. A. J. KARALIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VALANDOS: 9-12 ryto 2-9 vakaro 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 5032

## Dr. M. Stupnicki

3109 S. Morgan st. Chicago VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakare

S. D. LACHAWICZ

## Lietuvys Graborius

Patarnauju, laidotuviuose kuopiglausia. Reikale meldžiu atsi-saukti, o mano darbu busite už-gandėnti. 2314 W. 23 Place, Chicago, Ill Telephone Tel. Canal 2199.

# Lietuviai Tėvai ir Motinos

Ar turite dukterį šešiolikos metų amžiaus, ar senesnę, kuri nori pati sau gyvenimą pasidaryti? Ar jūs svarstotės nežinodami, kur gera ir saugi darbo vieta šitame mieste? Jei ji moka musų šalies kalbą, tai mes galime pasakyti jums atvirą jai vietą, kur ji galėtų uždirbti gerą mokesį gražioje apystovose. Ji bus globoje puikiausių moterų, kurios pagelbės jai išmokti biznį. Ji dirbs tik aštuonias valandas su pasilsio laikais to laiko bėgiu, kuriais ji gali gėrėtis parupintuose jai pasilsio kambaruose. Cia, jei ji myli muziką, ji galės gėrėtis pianu ir viktrolomis, ji galės šokti ar dainuoti drauge su draugėmis, ar skaityti laikraščius, knygas ir mėnraščius, kurie ten yra po ranka. Ji gali telefonuoti, ir jei ji telefonuos, telefonai ten taipgi nemokami jai. Arba, jei ji pailsusi ir nori prisnusti, tai ji gali rasti ramų kambarį, kur sofos aprupintos su prigalvais ir užklodėmis. Jei ji pamirštų kaliošiais apsimauti, arba ją netyčia užkluptų lietus, tai ten yra išsidžiiovinti drabužius ir jai bus paskolinta tai dienai sausi čėverykai ir sausos pančiakos. O užkandžio laikui ji ras puikiamą užkandžių kambarį gardžius užkandžius pataisyta, kur ji gali valgyti kiek tik ji nori niecko nemokėdama užtai.

Nėra tokios vietos mieste, kur jauna mergina būtų geriau prižiurima kaip Chicago Telephone kompanijos ofisuose. Nuo tos dienos, kada ji įeina lavinimo skyriun iki ji pasitraukia sulaukus pensijos. Josios sveikata yra rūpestingai prižiurima ir jei ji susirgtų, ji estū po malonia priežiura puikiai išlavintos slaugės, kuri pagelbsti jai visame. Gydytojai, kiti geriausieji visame mieste, visuomet yra pasirėngę suteikti jai patarnavimą. Susirgus, jei ji tarnavo kompanijai du metu, ji gauna ligos pašėlpą. Ji turės dvi savaiti atostogų (vakacijų), su užmokėsiu, išbuvus prie kompanijos metus. Jai bus mokama kas savaitė gera mokeskis, pradėjus jai besimokinant ir tolydžio pakeiliant. Ji gali atstivesti savo drauges su savim ir gali jaustis kaip pas save namuose. Mes jau daug turėjome lietuvačių, kurios yra puikiomis telefonistėmis.

Atsilankykite į musų lavinimo skyrių pn. 311 W. Washington St. ir pasižiurėkit patijs, kokios pagel-daujamos vietos yra atviros jusų dukterims. Ofisai yra visuose miesto kraštuose ir jį išbuvisi lavinimo-si skyriuj gali gauti vietą arti namų.

Jei norite knygėlės, kur aprašoma apie visą šitą įdomią darbo vietą, tai atėkite, parašykite, ar patelefonuokite, paprašydami knygutės — "Booklet I."

**CHICAGO TELEPHONE COMPANY**  
**OPERATORS' TRAINING DEPARTMENT**  
9th FLOOR  
311 W. Washington Street  
Telephone No. "OFFICIAL 300."

Ji priėjo visai arti ir drebantiu balsu tarė jam:

"Jūs manote, kad jūs, galite su manim taip elgties? Ne! Ir vis delto vaiko, kuris yra ne jusų... Ne, ne jusų... Ne jusų! Ne jusų! Visas svietas tai žino, apart jusų: paklauskite duonkepio, mėsininko, krautuvninko... Visų paklauskite..."

Nuo pykčio jos liežuvis py-nėsi. Paskui ji nutilo ir pažvelgė į jį.

Jis stovėjo kai įkastas, mirtinai išblyškęs, rankos jo buvo nuleistos. Kelioms minutėms prasilinkus, jis tvėrės murmėti. Tame murnėjime buvo galima įstebėti didelį nerimavimą:

"Kaip?... Kaip?... Ką tu sakai?"

Jo išvaizda nugsėdino ją. Ji tylėjo, o jis vis kartojo: "Kaip?... Ką tu sakei?"

Ji kiek nurimo ir atsakė: "Aš kalbu tik tai, ką visi žino."

Jis puolė su iškeltomis rankomis, kai įsiutęs žvėris, pasirengęs ją užmušti. Nežiurint savo senumo, ji buvo dar stipri ir len gvai išspruko iš jo rankų. Ji pradėjo bėgti aplinkui stalo ir pik-tai šaukė:

"Pažiurėk į jį tu, kvaily, ir įsitikink, kad jis panašus į p-ną Duratur; pažiurėk į nosį, akis, ar tai jusų akis? O nosis? O plaukai? Ar tai jos plaukai? Aš jums sakau, kad visi tatau žino, apart jusų! Visi miestelėnai juo kiasi iš jusų! Pažiurėkite tik į jį!"

Ji priėjo prie durų, atidarė jas ir dingo.

Jonukas, baimės apimtas, sėdėjo visą laiką prie župės...

Valandai prasilinkus, ji sugrižo pažiurėtu, kas dedasi kambaryje. Jonukas jau suspėjo su-valgyti saldainius, o dabar šaukštū valgė uogų kisielių.

Tėvo nebūvo kambaryje.

Selestą paėmė vaiką ant rankų, pabučiavo jį, tylutėliai gunešė į kambarį ir paguldė į lovikę. Paskui ji sugrižo atgal ir nuėmė viską nuo stalo. Ji buvo labai nerami.

Namuose viešpatavo tyla. Ji priėjo prie pono kambario ir pradėjo klausyties. Ten ir-gi buvo ramu.

Selestą įėjo virtuvėn ir atsi-sėdo. Ji nujautė, kad atsitiks kas tai negero.

Besėdėdama ji užmigo ir at-sibudo ant rytojaus.

Tąsyk ji pradėjo dirbti savo darbą — išslavė kambarius, iš-dulkino viską ir 8 valandoj ryto išvirė ponui kavos.

Ji nedrįso nešti jam kavos ir laukė, kol jis paskambins. Bet p-nas Lemonier neskambino. Tuo tarpu išmušė devynias, pas-kuči dešimtis.

## KALEDŲ IR NAUJŲ METŲ DOVANOS

GERIAUSIOS BUS NAUJA KNYGA MEILĖ IR DAILE. Kaina \$1.00 tiktai, bet naudos suteiks vertės \$25.00. Reikalaukite tuojau, nes nedaug liko. Siuntinėjame savo katalogus veltui visiems, prisuntusiems už 2 centus krasos ženkleli.

**DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS**  
3238 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

## Puikus Laikrodėlis

Sitas laikrodėlis cina 8 dienas vienu užskimtu. Turi penkis rodykles, kurios rodo: 1. mėnesio dienas; 2. savaitės dienas; 3. valandas; 4. minutes; 5. sekandas. Padirbti labai tvirtai ir turi 16 akmenų. Gvarantuotas 25 metams. Reguliarė kaina yra \$19.00, bet mes par-duosime ir trumpą laiką, su puikiu pa-kausuo tu lenciugėliu tik už \$12.95.

Nešok šitą laikrodėlį per penkis dienas ir jeigu jūs esate ne užganėdinti, gražinkit jį mums ir mes sugražin-sime jus pingus. Tik pamastyk kokį parankumą jūs turėsite su šituo laikro-dėliu. Nesistokit visų pinigų, siusk \$1.00 su užskimtu, o likustus jus užmokė-sime kada laikanešis atneš laikrodėlį ju-sų namuosa. Daryk šiandien, tuojau. Agentų reikalaujama.

**NATIONAL COMMERCIAL CO.**  
107 E. 4th St., New York, N. Y.

## Dr. Charles Segal

Persikėlė į savo naują ofisą pn. 4729 So. Asland Ave. Jis gydo ligas vyrų, moterų ir vaikų. Ofiso valandos nuo 10 iki 12 rytmetų, nuo 2 iki 5 vakare. Specialistas džiovos ir moterų ligu. Tel. Drexel 2880.

## DR. JOHN N. THORPE

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1637 W. 51 St. kamp. Marshfield av. Valandos: Iki 9 ryto; nuo 3 iki 4 ir nuo 7 iki 8 vakare. Tel. Prospect 1157

Baimės apimta, Selestą išbėgo iš kambario ir tvėrės šaukti. At-bėgo visi kaimynai. Doktoras pareiškė, kad p. Limonier pasi-korė apie pusiamaklį.

Ant stalo gulėjo laišką p-no Duratur vardu. Laišką susidėjo iš vienos eilutės:

"Aš apleidžiu šį pasaulį ir pa-lieku jums vaiką."

Vertė K. Sėjikas.

## DR. A. A. ROTH

RUSAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specialistas Moteriškų, Vyriskų, Vaikų ir visų chroniškų ligų Ofisas: 3354 So. Halsted St. Chicago Telephone Drover 9893 Valandos: 10-11 ryto; 2-3 po piet 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 diena.

Lietuvių Rateliuose

TOWN OF LAKE

Skerdyklų darbininkų prakalbos.

Pracitą nedėdienį, gruodžio 21. Stokjardų darbininkų unijos, susivienijusios su Amerikos Dārbo Federacija, 257tas lokalas surengė prakalbas erdvioj Davis Square svetainėj. Pirmas kalbėjo angliskai. Pasakė daug karštų raginimo žodžių. Po jo kalbėjo d. P. Galskis. Nurodinėjo kokią milžinišką svarbą darbininkams turi gerai suorganizuotos unijos. Kaip pa vyzdį nurodė i kriaučių uniją. Po jo kalbėjo Naujienų redaktorius d. P. Grigaitis. Pradėdamas savo kalbą jis pareiškė, jogei tik-ką sugrįžęs iš Kenoshos, kur taipgi sakęs prakalbą, ir todėl yra pavargęs. Bet to neveizint savo prizadą noris iš pildyti: kad sutiko kalbėti, tai ir kalbėsias. Dg. Grigaitis kalbėjo apie Stokjardų darbininkų reikalus ir vėliau—viso pasaulio darbininkų reikalus. Nurodinėjo, kaip kapitalistai naudoja pavienius darbininkus ir kaip jie kėsinais sutriuškinti jų unijas ir kas darbininkams reikia daryti, kad visa tai atėmus. Pakartotinai ragino darbininkus organizuotis ir tartis-šviestis. Kad prisirengus prie tolimesnių laimėjimų.

Prakalba žmonėms labai patiko, kurių buvo pilna Davis Square svetainė.

— Petronės Sunus.

NORTH SIDE

Iš vietos lietuvių veikimo. Northsidiečių palinkimas prie mokslo taip didelis, kad jie čionais palaiko net dvi lietuvių kalbos mokyklas. Vieną prie Hoffmano mokyklos, o kitą—Hraugijų Saryšio. Nors, kaip vrienojie taip ir kitoje, mokytojaiu tas pats mokytojas, bet mokiniai vienos mokyklos i kita žiuri labai šnairai. Kodel taip, sunku ir suprasti. Del "ramybės šventos," tokiam apsiereikimui turėtų but padaryta galas, nes tai gali pri vest prie blogų pasekmių. Draugai mokiniai, pagalvokite, ar nebutų geriau suėiti i daiktą ir padaryti vieną stiprią mokyklą, tuomet visiems butų parankiau ir naudingiau. Saryšio mokyklos naudai yra rengiamas vakarėlis nedėlioj gruod. 28 d. knygyno svet. Pirma vakarėlio Dr. Strikolis skaitys prelekciją kaip 3 val. popiet. ir zadėjo pasakyti tai, ko north sidiečiai nėra girdėję. Todėl nei vienas neturėtų praleist šio vakarėlio. — Jonas.

CICERO

Musų namo reikalais. Lietuvių Lietuvosės Namo Bendrovės organizavimo darbas ei-

na pirmyn. Yra vilties, kad ne užilgo turėsime savo svetainę. Praeitais Bendrovės šerinininkų susirinkimas buvo gan skaitlingas ir visi rodė palinkimo darbuotis, kad atsiekus tikslo.

Sį mėnesį prisidėjo ir Lietuvių Janitorų Vyrų ir Moterų Pašelp. Klubas, iš Garfield Parko, Ciceros Lietuvių Pašelp. Klubas ir Lietuvių Vakarinės Žvaigždės Pašelp. Klubas. Kiek praeitą mėnesį neprisirušė šerinininkų, tai dar šeris perdavėjai neprivadė atsikauts. Bet kiek žinoma, tai jų bus virš 200.

Lauterbako svetainėje Sausio 10, Bendrovės rengiamas pramogų vakarą neįvyks. Kalbamas vakaras atsibus tuojaus po Naujų metų, butent: sausio 4 d. J. Jukniaus svetainėje, 4837 W. 14 st.

Istatų komitetas man pranešė, kad Bendrovės įstatai jau parašyti-gatavi.

Atėnancija vasarą nutarę rengti pikniką etc. naudai statomos nuosavos svetainės. Komitetas išrinkti septyni asmenys—visi Antaniai: Ant. Lange, Ant. Liutkus, Ant. Tupikaitis, Ant. Balčiūnas, Ant. Demikis, Ant. Stanišauskas ir Ant. Klainis.

Lždininkas, T. Bartkus, be kita pareiškė, kad jeigu šerinininkai taip pasidarbuos nors per pora mėnesių, tai ateinantį pavasarį jau bus galima kast beismaną ir statyt svetainę. Tai ko, girdi, laukit! Butų labai geidaujama susilaukt daugiau talkininkų iš Chicago. Ką jus, Chicigiečiai, manote? — Ant. Liutkus.

"Rondausiu" darbininkų streikas.

Grudžio 18 dieną metė darbą 125 Western Indiana "rondausės" darbininkai. Dirbtuvė randas prie 49 gatvės. Taipiau metė darbą ir Belt kompanijos darbininkai, viso 65 žmonės, dirbantis Clearinge. Beje, juos pasekti žada ir visų kitų "rondausiu" darbininkai, jeigu tik samdytojai nesutiks išpildyti jų reikalavimus. Mat darbininkai reikalauja mokėti 55 už valandą darbo ir pusantro karto tiek už viršlaikį bei šventadienių darbą. Be to reikalaujama, kad butų mokama "back pay" pradedant pirma diena gegužės. Kol kas, kompanijos atsaisko išpildyti savo darbininkų reikalavimus. Pasekmėje to—dalis darbininkų jau streikuoja. — Streikieris.

Naujas rubsiuvių laimėjimas.

Rubsiuvių atsiekė naują ytin žymaus laimėjimo. Skelbiama, kad jų algos padidinama vidutiniai po šešis dolerius savaitėj. Ir iki šiol rubsiuvių algos buvo palyginamai geros. Dabar jie laimėjo dar daugiau. Ir laimėjo aciu tam, kad jie yra gerai organizuoti. Įšeiti atvirton kovon su tokia stipria unija, kokia yra Amalgameitų unija, samdytojai nedrįsta. Tai geras pavyzdys kitų indus trijų darbininkams.

Skandalas dar nesibaigia.

Apskrities prokuroro agentai užvakar sučiupė tris svaiginamųjų gerimų pardavinėtojus, bandžiusius papirkt valdininkus, kad jie "nieko nematytų." Apskrities prokuroras sako, kad jis turis liudymų, jogei tuli valdininkai iš vietos mokesčių departamento esą gavę ytin riebių kyšių, delei kurių neužilgio jie turėsią "pasiaiškinti."

Pašovė savo draugo moterį.

Thomas Rugusa, 11705 Indiana gatvėj, ir Fanta Scialaba buvo geriausi prieteliai. Išėidamas kariuomenėn Rugusa pavedė jo globon savo jauną graikščią pačiūtę. Užvakar Rugusa sugrįžo iš armijos ir užvakar gerasai jo prietelis Scialaba bandė prikalbėti skaisčiąją Rugusienę bėgti su juo "kur nors." Moteris nesutiko. Scialaba išsitraukė revolverį ir paleido i ją—kulka. Po to pats nusiošė. Moteris gal but pavsveiks.

Deportuosią 26 svetimšalius.

Federalės valdžios agentai neseniai areštavo 26 svetimšalius, dalyvavusius įvairiuose viešuose susirinkimuose, kur buvo "raginama spēka nuverst valdžią." Visi pastatyti po 10,000 dol. kaucija. Skelbiama, kad jie buk busią deportuojami.

Mergelė—žudeika paliuosuota.

Prisaikintieji teisėjai užvakar išteisino jauną stenografę, p-įę May Byrne, kur trejetas dienų atgal ant vietos nušovė turtinga šaudomos galerijos savininką; John Reynolds'ą, 709 N. Clark gatvėj. Paaikškėjo, kad tatau buvo padaryta netyčia. Mergelės palydovai taipiau paliuosuoti.

Drasų banditai.

Tris nepažįstami banditai užvakar naktį užpuolė cigary krautuve ant Madison ir La Salle gatvių. Laikė puolimo šimtai žmonių ėjo pro šalį, bet nei vienas jų nepatėmijo. Išsinešė 140 dolerių.

460 mokytojų metė savo amata.

Nuo sausio 1 iki gruodžio 24 dd. Chicigoj metė savo darbą 460 mokytojų. Tai delto, kad gaunamomis algomis jų negalį deramai pragyventi. Mokyklų vedėjai susirupinę.

Nušovė krautuves savininką.

Nežinomi piktadariai užvakar naktį ant vietos nušovė mažos maisto produktų krautuvelės savininką, John Driscoll, jo krautuvej ant kampo Congress ir Robey gatvių. Užpuolimo rieks nematė ir nežinia kiek jie ten laimėjo. Policija įieško piktadarių.

Ar daktaras bučiavo tą mergelę?

Apeliacijų koftas dabar turės nuspresti: ar daktaras William Loeser bučiavo savo tarnaitę knygvėdę, panelę Anna Patskę, ar ne? Dr. Loeserio amato draugas, Dr. A. Sprecher, sako, kad jis bučiavęs, ir prisaikintieji teisėjai jam patikėjo—liepė išsimuivinti iš Sprecher'o ofiso. Bet Dr. Loeser ir panytė Patskė sako, kad tai neitiesa. Jiedu todėl kreipėsi i apeliacijų kortą.

Devynių dienų nuotaka.

Ponia Mary Johnson tik devynias dienas gyvenusi laiminingai. Dešimtoj dienoj jos prisieka Jurgis suteikęs jai stiprių antausį. Dabar ji reikalauja—divorso.

L. G. D. VEIKIMAS.

Lietuvos Raud. Kryžiu siunčiama \$5,000.00. Chicago, gruod. 23.—Šiandie Lietuvos Raudonajam Kryžiui, vardu Dro Roko Sluipo, tos draugijos prezidento, Kaune, siunčiama \$5,000.00. Dr. A. L. Graičiūnas, L. G. D. Centro Sekretorius.

Pranešimai

The Vagabonds — "Can free love solve the sex problem?" A debate by Sirrifer Sullivan and Loughman, Sunday, Dec. 28, at 3 p.m., Colonial Hall, 20 W. Randolph St.

LSS. 4 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks gruodžio 28 d., 2 val. po pietų, Fellowship House, 831 W. 33 Pl. Kviečiame visus narius butinai atsilankyti ir naujų atsivesti. — Organizatorius.

Metinis Dr. Vinco Kudirkos Draugijos susirinkimas įvyks subatoje, gruodžio 27, Meldazio svetainėj. Yra daug svarbių rekalų ir naujos valdybos rinkimas, todėl nariai prašomi atvykti visi ir laiku. Valdyba.

East Chicago, Ind. — L.A.U. Klubas susirinkimas įvyks nedėlioj, gruodžio 28, 2 val. po pietų, K. Griksos svetainėje, 150 ir Northcote Ave. — R. F. Svireskis.

PRANEŠIMAI

Chicagos Lietuvių Vyrų Choro veikalo "Bedarbė" generališka repeticija įvyks pėtynčioj, gruod. 26, kaip 7:30 val. vakare, Meldazio svet. Visi lošėjai butinai turite buti pasikirtu laiku, nes ši yra paskutinė repeticija. — J. Gedraitis.

Viesu chory, priklausančių Susiv. Liet. Soc. Dainininkų ir turinčių kokių nors reikalų, domai šiuo paskelbiu, kad kreipimėtės i sekretorių sekamu antrašu: F. Janilionis, 3347 S. Union Ave. Chicago, Ill.

North Side. — Svarbią prelekciją skaitys Dr. M. T. Strikolis nedėlioj, gruodžio 28 d., 3 val. po pietų, Knygyno svet. 1822 Wabansia Ave. Po prelekcijos bus šokiai prie geros muzikos. — Dr. J. Saryšio Komitetas.

Cicero. — LSS. 138 kp. mšraus choro repeticija įvyks pėtynčioj, gruodžio 26 d., 7:30 val. vakare. 0. Tamulionienės svet. 1447 So. 49th Ave. Po repeticijos bus priešmetinis susirinkimas. Visi nariai prašomi buti laiku. — Valdyba.

Cicero. — Vyrų ir Moterų Apv. Draugystės priešmetinis susirinkimas įvyks nedėlioj, gruodžio 28 d., 1:30 val. po pietų, J. Neffo svet., 1500 So. 49th Ave. Bus rinkimas valdybos 1920 metams ir kiti svarbių reikalai. Visi nariai ir narės butie laiku. — Valdyba.

Cicero Liet. Skoljimo ir Budavojimo Draugystės metinis susirinkimas įvyks subatoje, gruodžio 27 d., 7:30 val. vakare S. Zvibo svet. 1347 So. 50 Ave. Bus rinkimas valdybos ir kiti svarbių reikalai. Visi nariai atsilankykite. — Direkcija.

Harvey, Ill. — Nepaprastas visų vietos lietuvių draugijų susirinkimas tikslo sutvarkyti aukų rinkimo darbą Liet. Raud. Kryžiu įvyks gruodžio 26 d., kaip 7 val. vakare. svetainėj 15639 So. Halsted St. Visi kviečiami atsilankyti. — Komitetas.

Pajieškojimai ASMENŲ JIESKOJIMAI

PAJIESKAU draugo Vincento Prekšo paeina iš Gubernijos dvare, Šiaulių apskrities. Turis svarbių reikalų. Meldžiu atsišaukti laiku ar žinanū, pranešti; už ką busiu dėkingas. GEO. SAVICKAS, 1757 Park Ave., Chicago, Ill.

PAJIESKAU Gabrieliaus Kibos, paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Joniškės vals., Paudriuvės kaime. Gavau laiską iš Lietuvos iš jo giminių, atsišaukite, arba kas žinote, meldžiu pranešti. J. GUSČIUS, 1337 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

JIESKO PARTNERIŲ

REIKALINGAS PARTNERIS. Iš priežasties ligos mano pusininko pajieškau jo vieton jauną žmogaus su įnaša \$800. Buznis yra išsiuntinys iš gerai užvestas. W. WAJCIECHOVSKI, 1624 Wabansia Ave. Chicago. Inėjimas nuo Marshfield Ave. Valandos: nuo 8—10 is ryto 5—7 po pietų.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ REIKIA PATYRUSIŲ MERGINŲ VILNOMS SORTUOTI. DARBO VALANDOS: NUO 7:30 A.M. IKI 4:50 P.M.; SUBATOMIS IKI 12:30 M. MOKESTIS NUO \$18.00 IKI \$20.00 SAVAITEJE. FELSANTHAL-SLEPH COMPANY, 755-759 W. TAYLOR STREET.

REIKALINGA MOTERŲ

PRIE SKUDURŲ SORTAVIMO. GERA MOKESTIS. 1530 So. Halsted St., Chicago.

MOTERŲ IR MERGINŲ

AR JUS JIESKOT NAUJOS VIETOS? ATEIK IR PAMATYK MUS. ATSIVESK SAVO DRAUGŲ.

MES NORIME MERGAICIŲ IR MOTERŲ DEL DIRBTUVES DARBO. PATYRIMAS NEREIKALINGAS. VISUOTINAS DARBAS. PUSE DIENOS SUBATOMIS PER APSKRITIES METUS. GERA MOKESTIS IR GREITAI DUODAME AUGSTESNES VIETAS. TURI KALBETI ANGLISKAI.

TAIPGI PATYRUSIŲ MOTERŲ PRIE SULIJEJIMO SU GELEZIA. DARBAS PASTOVUS. PUSE DIENOS SUBATOMIS PER METUS. GEROS DARBO SALYGOS. ATSIŠAUK. IMPERIAL BRASS MFG. CO., 524 SO. RACINE AVE.

REIKALINGA MERGINŲ

DEL LENGVAUS DIRBTUVES DARBO. PATYRIMAS NEREIKALINGAS. GEROS DARBO SALYGOS IR GERA MOKESTIS. PUSE DIENOS SUBATOMIS.

THE PIANO & ORGAN SUPPLY CO. 2100 N. Racine Ave.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ Reikia moteriškės dirbtų virtuvėj Woodlawn Lunch Room. 6319 S. Halsted St. Tel. Wentworth 1257.

MOTERISKES skalbiniams, flautose. Taipgi indų plovejai ir kuknėjų pagelbininkė. Gera mokestis 2546 Montrose Boulevard. Telephone Monticello 5813

MERGAICIŲ IR MOTERŲ

reikia prie operavimo punė ir liker presų, taipgi pagelbai prie varstulų, lengvam švariam darbe. Patyrimo nereikia. Mes išmokysime jus i labai trumpą laiką. Gera alga mokama besimokinant. Patyrušios mergaitės gali uždirbti \$30 i savaitėj dirbdamos nuo štukų. Mokama extra bonus kas savaitėj už nuolatini lankymasi darban. Valandos — nuo 7:30 val. iki 4:30 val. subatomis iki 11:45 val. Malonios aplinkybės naujoj dienosis švesos dirbtuvėj. Kreipkitės: VICTOR MANUFACTURING & GASKET CO., 5750 Roosevelt Road.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

REIKALINGA — mergina ar vaikas — dirbti ofise, kaipio užveizda ofiso. A. PETRATIS & CO., 3249 So. Halsted St., Chicago.

REIKALAUJA i šeimyninį viešbutį prityrusių kambarinių; mokestis \$52.50; taipogi prityrusių tarnų. Atsišaukti i namo užveizda DREXEL VIEW APARTMENTS 4358 Drexel Blvd.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ DARBININKŲ i faundre. Nuolatinis darbas. LINK BELT CO., 39th St. ir Stewart Ave. Chicago.

REIKALINGA

DARBININKŲ FENSKE BROS., 1666 Mc Henry St.

REIKIA DARBININKŲ

FABRIKO DARBU KREIPKITES I STEIN-HALL MFG. CO., 2841 So. Ashland Ave.

REIKALINGA

PECKURIO LAISNEMIS FENSKE BROS., 1666 Mc Henry Ave.

REIKALINGA

PATYRUSIŲ MAISŲ

LOPYTOJŲ M. S. GOLDBERG, 1508 So. Newberry Ave.

REIKALINGA

PATYRUSIŲ MAISŲ M. S. GOLDBERG, 1508 So. Newberry Ave.

REIKALINGAS vyras pardavėjas,

visa laika arba trumpą laiką. Patyrimas nereikalingas. Musų vyrai uždirba nuo \$50 iki \$60 i savaitėj. Atsišaukite Room 9111912, 431 So. Dearborn St.

REIKALAUJA

Geležies dirbėj ir pagelbininkų, gera mokestis ir pastovus darbas. GUARANTEED IRON & STEEL CO., 2849 W. Lake St.

REIKALINGA

Pirmos klesos VARIO MOLDERIŲ, prie kuobilų ir pagrindų darbo.

Pirmos klesos suolo rankų prie

vyro prie lenkimo varinių dujų. Reikia kalbēt angliskai.

Pirmos klesos metalo sukėjų.

Reikia kalbēt anglų kalba. Kreipkitės IMPERIAL BRASS MFG. CO., 524 So. Racine Ave.

REIKALINGAS — KALVIS

UZ PAGESININKA AMERICAN SAW & TOOL WORKS 2431 W. 14th St. Chicago, Ill.

PARDAVIMUI

EXTRA! Barberys Galinis parduoda savo barzdaskutkyklą, nes po Naujų Metų išvažiuoja i Lietuva, gaves iš valdžios leidimą. Kas nori pirkti, kad ir nemokantis barzdaskučio darbo, lengvai gali išmokti. Yra 4 skutami kreslai ir visokie elektriniai įtaisymai. Visa bus parduota labai pigiai, gera proga ypatingai lietuviai, nes apie linkę apgyventa lietuviai. Taipgi parduoda klernatus ir smulkius; kam šitie instrumentai reikalingi, tegul nepraleidžia progos. Atsišaukti tuojaus. D. GALINIS, 311 W. 4th St., So. Boston, Mass.

PARDUODAMA, Cigarų, cigarečių,

cukrinių ir smulkių gerosių sankrova, labai gerųjų vietoj. 1044 W. 51st St., Chicago.

ANT PARDAVIMO krutomų

paveiklų teatrų Teatras randasi labai gerų vietoj, buznis nuo seniai išdirbtas. Parsiduoda iš priežasties ėjimo i kitą bizni. Kas pirkis, padarys pinigų. 4151 W. Madison St. Chicago.

EXTRA BARGENAS

PARDIUODA gerosnė pigiai. Biznis geras nuo senai išdirbtas. Lietuvių apgyventoj vietoj. 3245 So. Parnell Ave., Chicago.

DIDELIS BARGENAS

Greitam pirkėjui. PARDIUODA didelė gerosnė ir su iviasi įtaisymais. Stakas vertas \$3,000, parduosiu už \$2,000. Priežastis pardavimo, turiu aplėisti miestą. Biznio vieta, apgyventa gausiai lietuviu is lenkais. Biznis geras visais laikais. Norintis progos, atsišaukti greitai. Cicero, Ill. 1415 So. 51 St., Namų tel. Seeley 1534.

RAKANDAI

EXTRA BARGENAS

Penkių kambarių vėliausio stiliaus rakandai bus parduoti už biles kokį priimtina pasiulyma sykiau ar atskirai. Vėliausio stiliaus seklycinė eilė, valgomoji ir miegamojo kambario eilės, aksominiai kilimai, lampa, gulima sofa paveiksiai ir tt. visi kaip nauji. Taipgi \$200 dvigubas sprežina fonografas, groja visus rekordus, parduos už \$60 su rekordais ir deimantine adata. Nepraleidite šitos progos, Rezidencija 1922 So. Kedzie Avenue.

Ar Jus Norite Bargeno?

As turiu ant rankų puikų \$150 vertės didelį (kabinetas) vidutinio didumo fonografą, 12 rekordų, deimantinę adata, NEMOKAMAS PRISTATYMAS, už \$50.00.

Taipgi dideli aržuolo sveklyčios setai, rašomas stalas, gražių karpelių, geriausias pasiulymas. Priimame Liberty Bondsus.

SOUTH SIDE FURNITURE

STORAGE 2102 W. 35th St., kmap, Archer Ave. Atidara nuo 9 ryto iki 9 val. po pietų; taipgi Nedėliomis.

TIKTAI SI MĖNESI.

Geriausias pasiulymas gaus puikų tikros skuros seklyčios setą, vartoją 30 dienų, vertas \$175. Mes esame priversti taipgi pratuštinti daug kitų seklyčios setų vėliausios stailės. Mes taipgi turime visokių dionų, fonografas. PRISIUNCIAME UZDYKA. Priimame Liberty Bonds.

WESTERN FURNITURE STORAGE

2810 W. Harrison St. Atidara nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėliomis nuo 10 iki 4 val.

MOKYKLOS



Vyrų ir Moterų Rubų Kirpimo ir Designing Mokykla.

Musų sistema ir mokymo budu jus trumpu laiku išmoksitate viso amato.

Mes turime didžiausius ir geriausius kirpimo, designing ir siuvimo skyrius,

kur kiekvienas gauna geros praktikos besimokindamas. Visuose siuvimo skyriuose mašinos varomos elektros jėga.

Kviečiame kiekvieną atelti bykuriu

laiku, dieną ar vakaras, pasižiūrėti ir pasikalbėti del salygu.

Patterns daromos sulig miero,

visokio stiliaus ir dydžio iš bet kurios mady knygos. MASTER DESIGNING SCHOOL, J. F. Kasnicka, Vadėjas, 90 N. STATE STREET, CHICAGO. Kampas Lake St., ant 4-ty lubų.

VALENTINE DRESSMAKING COLLEGES

6205 S. Halsted, 2407 W. Madison, 1850 N. Wells St. 137 Mokyklos Jungt. Valstijose. Moko Siuvimo, Patterny Kirpimo, Designing bizniui ir namams. Vietos duodamos dykai. Diplomal. Moklas lengvais atsmokėjimais. Garantija už \$10 išmokinti siuti moteriškus rubus. Tel. FATEK 1643. SARA PATEK, Pirmininkė.

Skaitykite ir Platinkite "NAUJIENAS"

Geresni Biskvitai Geresniu Budu Daryti Mašinomis Pakuoti



Lengvi, čiupūs, trupūs krekeriai — Ak! Koki jie geri! Ir kepti kepkyklų taip švarioj, kaip kad Olandietis virtuvė.

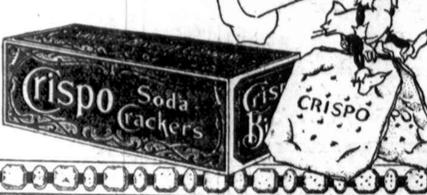
Mes dedame i juos tik gryniausius ir tikiausių daiktų ir kepame pavyzdingoje savo kepkykloje

— ir paskui visą jų iš pečiaus imtą šviežumą uždarome trimis apsaugojamaisiais dangteliais. Tie krekeriai begalo puikus. Pamėginkite jų šiandie.

Gausit savo Grosernę.

Sawyer Biscuit Company

Phone, Haymarket 5160



Puikus Paauksotas Laikrodėlis



Ar jus jieskote gero laikrodžio? Jeigu taip, tai pirk tuojaus šitą laikrodį, kurį mes paauksiname šitame apgarsnime. Šitas yra labiausia viliojantis laikrodėlis, kurį jus turėsite ant visados. Jis yra padirbtas labai tvirtai, turi 17 tikrų akmenų. Vidutinio didumo. Laiką laiko punktuoliškai ir yra gvarantuotas 20 metų. Reguliarė kaina \$21.00, bet mes trumpu laiku parduosime jį kartu su puikiu paauksuotu lenciuogėliu tik už \$11.85. Nesio šitą laikrodėlį per 15 dienų ir jeigu jus busite neužganėdinti, grąžinkite jį mums, o mes sugrąžinsime jusų pinigų atgal iki cento. Nesiusk mums visų pinigų iš karto, siusk tik \$1.00, o likusius jus užmokė